

REGULAMIN SĄDÓW HARCERSKICH ZHP

załącznik do Uchwały nr 24/XLII Naczelnego Sądu Harcerskiego ZHP z dnia 25 czerwca 2025 r.

Spis treści

Rozdział 1 USTRÓJ, WŁAŚCIWOŚCI I KOMPETENCJE SĄDÓW HARCERSKICH	4
§ 1 [Podział i podstawa działania]	4
§ 2 [Charakter sądów harcerskich]	4
§ 3 [Kompetencje sądów harcerskich]	4
§ 4 [Skład sądu]	5
§ 5 [Właściwość rzeczowa sądów]	5
§ 6 [Właściwość rzeczowa i miejscowa sądów]	6
§ 7 [Wyznaczanie sądu właściwego]	7
§ 8 [Przekazanie i przejęcie sprawy]	7
§ 9 [Sąd odwoławczy]	7
§ 10 [Zażalenia]	8
§ 11 [Zasady dotyczące orzekania]	8
§ 12 [Pozyskiwanie dowodów przez sądy]	9
§ 13 [Nadzór i wsparcie]	9
Rozdział 2 ORGANIZACJA PRACY SĄDÓW	10
§ 14 [Kierowanie pracą sądu]	10
§ 15 [Posiedzenia plenarne]	10
§ 16 [Zadania przewodniczącego sądu]	10
§ 17 [Sekretarz sądu]	11
§ 18 [Korespondencja]	11
§ 19 [Podejmowanie uchwał]	12
§ 20 [Środki komunikacji elektronicznej]	13
§ 21 [Sprawy kancelaryjne]	14
§ 22 [Dokumentacja pracy sądu]	14
§ 23 [Ochrona danych osobowych]	15
§ 24 [Warunki działania]	15
Rozdział 3 WSZCZĘCIE POSTĘPOWANIA PRZED SĄDEM HARCERSKIM	15
§ 25 [Wnioskodawcy]	15
§ 26 [Wymogi formalne dotyczące wniosku i odwołania]	16
§ 27 [Forma wniosku do sądu]	18
§ 28 [Terminy składania wniosków i odwołań]	19
§ 29 [Wszczęcie postępowania]	19
§ 30 [Przekazanie wniosku zgodnie z właściwością]	20
§ 31 [Strony postępowania, pełnomocnicy]	21
§ 32 [Czynności po wszczęciu postępowania]	21
§ 33 [Dostęp do akt sprawy i poufność]	22
§ 34 [Łączenie postępowań]	22
§ 35 [Wycofanie wniosku]	23

Rozdział 4 POSTĘPOWANIE PRZED SĄDEM HARCERSKIM	23
§ 36 [Postępowanie ugodowe]	23
§ 37 [Rozprawa przed sądem harcerskim]	24
§ 38 [Przebieg rozprawy]	25
§ 39 [Czynności po zakończeniu rozprawy]	26
§ 40 [Postępowanie dyscyplinarne w pierwszej instancji]	27
§ 41 [Postępowanie w sprawie odwołania od decyzji o ukaraniu]	28
§ 42 [Postępowanie w sprawie odwołania od decyzji o zaliczeniu służby instruktorskiej]	29
§ 43 [Orzeczenie sądu]	29
§ 44 [Uzasadnienie orzeczenia]	30
Rozdział 5 ODWOŁANIA OD ORZECZEŃ	30
§ 45 [Złożenie odwołania]	30
§ 46 [Czynności po złożeniu odwołania]	31
§ 47 [Wszczęcie postępowania w drugiej instancji]	31
§ 48 [Postępowanie dyscyplinarne w drugiej instancji]	31
§ 49 [Orzeczenie w drugiej instancji]	32
§ 50 [Zwrot akt sprawy]	32
Rozdział 6 PRZEPISY SZCZEGÓLNE	33
§ 51 [Prawomocność i wykonanie orzeczenia]	33
§ 52 [Ogłoszenie orzeczenia]	33
§ 53 [Wykonanie orzeczenia]	34
§ 54 [Zatarcie kary]	34
§ 55 [Postępowanie po ustaniu członkostwa obwinionego]	35
§ 56 [Wznowienie postępowania]	35
§ 57 [Sprawy nieuregulowane]	36
Rozdział 7 POSTĘPOWANIE W SPRAWIE WNIOSEKÓW O WYDANIE WYKŁADNI STATUTU ZHP	36
§ 58 [Wniosek]	36
§ 59 [Czynności po złożeniu wniosku]	36
§ 60 [Tryb pracy nad wykładnią Statutu ZHP]	37

Rozdział 1

USTRÓJ, WŁAŚCIWOŚCI I KOMPETENCJE SĄDÓW HARCERSKICH

§ 1

[Podział i podstawa działania]

1. Sądami harcerskimi są sądy harcerskie hufców, sądy harcerskie chorągwi oraz Naczelny Sąd Harcerski ZHP (NSH ZHP).
2. Postępowanie przed sądami harcerskimi jest prowadzone na podstawie przepisów Statutu ZHP i niniejszego Regulaminu.

§ 2

[Charakter sądów harcerskich]

1. Sądy harcerskie mają charakter sądów koleżeńskich.
2. Sądy harcerskie są niezależne, a członkowie sądów harcerskich niezawiśli w orzekaniu.
3. Sądy orzekają na podstawie przekonania opartego na ocenie ujawnionych w toku postępowania dowodów, kierując się określonymi w Statucie ZHP celami działania, innymi przepisami Statutu ZHP, uchwałami i decyzjami władz ZHP, zasadami harcerskiego wychowania, Przyrzeczeniem i Prawem Harcerskim, Zobowiązaniem Instruktorskim, Kodeksem Instruktorskim oraz doświadczeniem życiowym członków sądów.
4. W sprawach, w których nie zarzuca się rażącego naruszenia przepisów Statutu ZHP, uchwał i decyzji władz ZHP oraz zasad harcerskiego wychowania, sądy podejmują działania skłaniające strony do poszukiwania ugodowego sposobu rozstrzygnięcia sprawy.

§ 3

[Kompetencje sądów harcerskich]

1. Sądy harcerskie prowadzą:
 - 1) postępowania ugodowe w przypadku sporów pomiędzy instruktorami;
 - 2) postępowania dyscyplinarne - rozpatrując w pierwszej instancji wnioski o ukaranie w sprawach dotyczących naruszenia Statutu ZHP, uchwał lub decyzji władz ZHP przez instruktorów lub członków ZHP pełniących funkcje instruktorskie oraz w drugiej instancji odwołania od orzeczeń sądów w tych sprawach, a w ich ramach także:
 - a) odwołania od decyzji o zawieszeniu w pełnieniu określonych funkcji lub w prawach członka ZHP,
 - b) wnioski właściwego komendanta lub Naczelnika ZHP w sprawie przedłużenia zawieszenia w pełnieniu określonych funkcji lub w prawach członka ZHP;
 - 3) postępowania odwoławcze, rozpatrując odwołania od decyzji:
 - a) o ukaraniu - podjętych przez komendantów hufców, komendantów chorągwi lub Naczelnika ZHP,
 - b) w sprawie zaliczenia służby instruktorskiej.
2. Naczelny Sąd Harcerski ZHP ponadto:

- 1) dokonuje, w drodze uchwały, wykładni Statutu ZHP;
- 2) uchwała Regulamin sądów harcerskich ZHP.

§ 4 [Skład sądu]

1. Postępowanie ugodowe jest prowadzone przez sąd w składzie jednoosobowym.
2. Postępowanie dyscyplinarne i odwoławcze jest prowadzone przez sąd w trzyosobowym zespole orzekającym.
3. Członek sądu, który prowadził postępowanie ugodowe, nie może następnie być członkiem zespołu orzekającego w postępowaniu dyscyplinarnym - w sytuacjach, o których mowa w § 36 ust. 11 oraz § 38 ust. 8 pkt 2.

§ 5 [Właściwość rzeczowa sądów]

1. Sąd harcerski hufca jest właściwy do:
 - 1) prowadzenia postępowania ugodowego, jeśli osobą wskazaną przez wnioskodawcę, jako strona postępowania, jest instruktor albo członek ZHP pełniący funkcję instruktorską, mający przydział służbowy do tego hufca i nie pełniący funkcji we władzach ZHP;
 - 2) rozpatrzenia, jako sąd pierwszej instancji, wniosku o ukaranie obwinionego mającego przydział służbowy do tego hufca, jeżeli nie pełni on funkcji we władzach ZHP;
 - 3) rozpatrzenia odwołania od decyzji o ukaraniu, podjętej przez komendanta hufca, komendanta chorągwi albo Naczelnika ZHP wobec instruktora, albo członka ZHP pełniącego funkcję instruktorską, mającego przydział służbowy do tego hufca, jeżeli nie pełni on funkcji we władzach ZHP;
 - 4) rozpatrzenia odwołania od decyzji komendanta tego hufca w sprawie zaliczenia służby instruktorskiej.
2. Jeżeli w hufcu nie został wybrany sąd harcerski, sprawy wymienione w ust. 1 rozpatruje sąd harcerski chorągwi. W takich wypadkach stosuje się przepisy niniejszego Regulaminu dotyczące postępowania przed sądem harcerskim hufca.
3. Sąd harcerski chorągwi jest właściwy do:
 - 1) prowadzenia postępowania ugodowego, jeśli osobą wskazaną przez wnioskodawcę, jako strona postępowania, jest instruktor albo członek ZHP pełniący funkcję instruktorską, mający przydział służbowy do komendy tej chorągwi lub jednostki przez nią powołanej lub członek władz hufca należącego do tej chorągwi i nie pełniący funkcji we władzach chorągwi oraz władzach naczelnych ZHP;
 - 2) rozpatrzenia, jako sąd pierwszej instancji, wniosku o ukaranie obwinionego mającego przydział służbowy do komendy tej chorągwi lub jednostki przez nią powołanej lub będącego członkiem władz hufca należącego do tej chorągwi, jeżeli nie pełni on funkcji we władzach chorągwi oraz władzach naczelnych ZHP;
 - 3) rozpatrzenia odwołania od decyzji o ukaraniu, podjętej odpowiednio przez komendanta hufca, komendanta chorągwi albo Naczelnika ZHP wobec instruktora, albo członka ZHP pełniącego funkcję instruktorską, mającego przydział służbowy do komendy tej chorągwi lub jednostki przez nią powołanej lub wobec członka władz hufca należącego

do tej chorągwi, jeżeli nie pełni on funkcji we władzach chorągwi oraz władzach naczelnych ZHP;

- 4) rozpatrzenia odwołania od decyzji komendanta tej chorągwi w sprawie zaliczenia służby instruktorskiej.
4. NSH ZHP jest właściwy do:
 - 1) prowadzenia postępowania ugodowego, jeśli osobą wskazaną przez wnioskodawcę, jako strona postępowania, jest instruktor albo członek ZHP pełniący funkcję instruktorską i mający przydział służbowy do Głównej Kwatery ZHP lub jednostki przez nią powołanej, członek władz chorągwi lub członek władz naczelnych ZHP;
 - 2) rozpatrzenia, jako sąd pierwszej instancji, wniosku o ukaranie obwinionego, mającego przydział służbowy do Głównej Kwatery ZHP lub jednostki przez nią powołanej, będącego członkiem władz chorągwi lub członkiem władz naczelnych ZHP;
 - 3) rozpatrzenia odwołania od decyzji o ukaraniu, podjętej odpowiednio przez komendanta hufca, komendanta chorągwi albo Naczelnika ZHP wobec instruktora, albo członka ZHP pełniącego funkcję instruktorską, mającego przydział służbowy do Głównej Kwatery ZHP lub jednostki przez nią powołanej, członka władz chorągwi lub członka władz naczelnych ZHP;
 - 4) rozpatrzenia odwołania od decyzji Naczelnika ZHP w sprawie zaliczenia służby instruktorskiej.

§ 6

[Właściwość rzeczowa i miejscowa sądów]

1. O właściwości sądu harcerskiego decyduje przydział służbowy oraz ewentualne pełnienie funkcji we władzach ZHP:
 - 1) osoby wskazanej we wniosku o przeprowadzenie postępowania ugodowego - w dniu skierowania tego wniosku;
 - 2) obwinionego - w dniu popełnienia zarzucanego przewinienia, a w przypadku gdy przewinienie popełniano przez okres dłuższy niż jeden dzień - w pierwszym dniu tego okresu;
 - 3) wnioskodawcy - w dniu podjęcia zaskarżanej przez niego decyzji o ukaraniu.
2. W przypadku pełnienia funkcji we władzach ZHP różnego stopnia, o właściwości sądu decyduje funkcja we władzy najwyższego stopnia.
3. Przy określaniu właściwości sądu nie bierze się pod uwagę pełnienia funkcji delegata na zjazd chorągwi lub delegata na Zjazd ZHP.
4. O właściwości sądu rozstrzyga, w drodze postanowienia, na wniosek sądu harcerskiego, do którego został skierowany wniosek:
 - 1) przewodniczący sądu harcerskiego chorągwi - w odniesieniu do wniosków skierowanych do sądów harcerskich hufców z tej chorągwi;
 - 2) przewodniczący NSH ZHP - w pozostałych sprawach.

§ 7

[Wyznaczanie sądu właściwego]

1. W sprawie dotyczącej kilku instruktorów lub członków ZHP pełniących funkcje instruktorskie podlegających właściwości różnych sądów z tej samej chorągwi - właściwym jest sąd wyznaczony, w drodze postanowienia, przez przewodniczącego sądu harcerskiego tej chorągwi.
2. W sprawie dotyczącej kilku instruktorów lub członków ZHP pełniących funkcje instruktorskie podlegających właściwości sądów z różnych chorągwi - właściwym jest sąd harcerski wyznaczony w drodze postanowienia przez Przewodniczącego NSH ZHP.

§ 8

[Przekazanie i przejęcie sprawy]

1. Sąd harcerski wyższego stopnia może przejąć sprawę do rozpatrzenia:
 - 1) na wniosek przewodniczącego właściwego sądu albo zespołu orzekającego wyznaczonego do rozpatrzenia sprawy - jeżeli uzna, że z powodu ograniczeń zawartych w niniejszym Regulaminie, nadzwyczajnych zdarzeń losowych lub szczególnego skomplikowania sprawy umożliwi to jej rozpatrzenie bez zbędnej zwłoki;
 - 2) na wniosek strony albo z własnej inicjatywy - jeżeli stwierdzi istotne niedotrzymywanie terminów określonych w niniejszym Regulaminie przez właściwy sąd lub nieuzasadnioną przewlekłość postępowania albo uzna, że wymaga tego dobro ZHP.
2. Sąd harcerski wyższego stopnia może przekazać sprawę do rozpatrzenia przez inny sąd harcerski na wniosek przewodniczącego właściwego sądu - jeżeli uzna, że z powodu ograniczeń zawartych w niniejszym Regulaminie lub nadzwyczajnych zdarzeń losowych umożliwi to rozpatrzenie sprawy bez zbędnej zwłoki.
3. W przypadkach określonych w ust. 2:
 - 1) NSH ZHP może przekazać sprawę do rozpatrzenia przez wskazany sąd chorągwi;
 - 2) sąd harcerski chorągwi może przekazać sprawę do rozpatrzenia przez wskazany sąd hufca z terenu tej chorągwi.
4. Na zgodny wniosek stron sąd może przekazać prowadzenie postępowania ugodowego sądowi niższego stopnia.
5. W sprawach, o których mowa w ust. 1 i 2, przejęcie sprawy lub jej przekazanie do innego sądu następuje w drodze postanowienia, wydanego przez przewodniczącego sądu.

§ 9

[Sąd odwoławczy]

W postępowaniu dyscyplinarnym sądem odwoławczym (sądem drugiej instancji) jest:

- 1) sąd harcerski chorągwi - od orzeczeń sądu harcerskiego hufca (orzekającego wyłącznie w pierwszej instancji);
- 2) sąd harcerski chorągwi orzekający w innym składzie - od orzeczeń sądu harcerskiego chorągwi w pierwszej instancji, w sprawach właściwych dla sądu hufca, o których mowa w § 5 ust. 2 oraz w sprawach przejętych przez sąd chorągwi do rozpatrzenia w trybie określonym w § 8 ust. 1;
- 3) NSH ZHP - od orzeczeń sądu harcerskiego chorągwi w pierwszej instancji;

- 4) NSH ZHP orzekający w innym składzie - od orzeczeń NSH ZHP w pierwszej instancji.

§ 10

[Zażalenia]

1. Na postanowienie przewodniczącego sądu lub zespołu orzekającego przysługuje zażalenie wyłącznie w sytuacjach przewidzianych w niniejszym Regulaminie.
2. Zażalenie wnosi się w nieprzekraczalnym (zawitym) terminie 7 dni od dnia ogłoszenia lub doręczenia postanowienia.
3. Zażalenie na postanowienie wnosi się za pośrednictwem sądu harcerskiego wydającego to postanowienie, który niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od daty otrzymania zażalenia, przekazuje akta sprawy sądowi właściwemu do rozpatrzenia zażalenia.
4. Zażalenie rozpatruje:
 - 1) Przewodniczący sądu wyższego stopnia - w przypadku postanowienia przewodniczącego sądu harcerskiego hufca lub sądu harcerskiego chorągwi;
 - 2) trzyosobowy zespół orzekający, wyznaczony przez przewodniczącego sądu wyższego stopnia - w przypadku postanowienia zespołu orzekającego- w terminie 21 dni od daty otrzymania akt sprawy.
5. Zażalenie na postanowienie:
 - 1) Przewodniczącego NSH ZHP rozpatruje trzyosobowy zespół orzekający NSH ZHP;
 - 2) zespołu orzekającego NSH ZHP rozpatruje trzyosobowy zespół orzekający NSH ZHP w innym składzie- w terminie 30 dni od daty jego otrzymania przez NSH ZHP.

§ 11

[Zasady dotyczące orzekania]

1. Członkowie sądu harcerskiego zobowiązani są do stosowania następujących zasad:
 - 1) bezstronności i szacunku wobec stron;
 - 2) neutralności wobec propozycji zgłaszanych przez strony;
 - 3) troski o respektowanie wartości zawartych w Przyrzeczeniu i Prawie Harcerskim, Zobowiązaniu Instruktorskim, Kodeksie Instruktorskim oraz norm określonych w Statucie ZHP i uchwałach władz naczelnych ZHP podczas całego postępowania.
2. Członkowie sądu są zobowiązani do stosowania zasady poufności wobec wszelkich informacji uzyskanych w związku z pełnioną funkcją w sądzie harcerskim.
3. Członek sądu wyznaczony do prowadzenia sprawy jest zobowiązany niezwłocznie poinformować przewodniczącego o istotnych okolicznościach, które mogłyby stanowić podstawę do kwestionowania jego bezstronności i wystąpić z wnioskiem o wyłączenie go z prowadzenia sprawy.

4. Sąd rozpatruje sprawę bez zbędnej zwłoki, przy czym:
 - 1) odwołania od decyzji o zawieszeniu w pełnieniu określonych funkcji lub w prawach członka ZHP oraz wnioski o przedłużenie zawieszenia w pełnieniu określonych funkcji lub w prawach członka ZHP powinny być rozpatrzone w terminie nie dłuższym niż 30 dni, w miarę możliwości bez przeprowadzenia rozprawy;
 - 2) wyznaczenie terminu rozprawy powinno odbyć się niezwłocznie po zgromadzeniu dowodów i stanowisk stron, przy czym wyznaczenie terminu rozprawy może nastąpić równoległe z wystąpieniem do strony postępowania o zajęcie stanowiska w sprawie wniosku, odwołania lub zgromadzonego dowodu.

§ 12

[Pozyskiwanie dowodów przez sądy]

Sądy harcerskie mogą zwracać się do władz, jednostek organizacyjnych oraz członków ZHP o udzielenie informacji i wyjaśnień oraz o udostępnienie dokumentów i materiałów, niezbędnych do prowadzenia postępowań.

§ 13

[Nadzór i wsparcie]

1. Sądy harcerskie wyższego stopnia, respektując zasadę niezależności sądów w orzekaniu, sprawują nadzór nad działalnością sądów niższego stopnia w zakresie określonym w niniejszym Regulaminie.
2. Sądy wyższego stopnia udzielają, w razie potrzeby, niezbędnej pomocy sądom niższego stopnia. NSH ZHP publikuje wzory pism, postanowień, zarządzeń i innych dokumentów do stosowania przez sądy harcerskie. W szczególnie uzasadnionych sytuacjach NSH ZHP może publikować porady dla wszystkich sądów harcerskich ZHP.
3. Jeżeli z powodu ograniczeń zawartych w niniejszym Regulaminie lub nadzwyczajnych zdarzeń losowych przewodniczący NSH ZHP lub przewodniczący sądu chorągwi nie może wyznaczyć członków zespołu orzekającego, który rozpatrzyłby sprawę bez zbędnej zwłoki oraz w przypadku, o którym mowa w § 8 ust. 1, może zwrócić się do przewodniczącego sądu niższego stopnia o przekazanie listy członków tego sądu, którzy mogliby zostać wyznaczeni do zespołu orzekającego sądu wyższego stopnia w tej sprawie. Przekazanie listy powinno nastąpić w ciągu 14 dni od otrzymania wniosku.
4. W zakresie określonym w niniejszym Regulaminie sądy harcerskie są zobowiązane do udzielania innym sądom pomocy podczas prowadzonych postępowań.
5. Sądy niższego stopnia składają sądom wyższego stopnia coroczne sprawozdania ze swej działalności. Wzór sprawozdania oraz terminy jego składania określa w drodze zarządzenia Przewodniczący NSH ZHP.

Rozdział 2

ORGANIZACJA PRACY SĄDÓW

§ 14

[Kierowanie pracą sądu]

1. Sąd harcerski wybiera ze swego składu bezwzględną większością głosów:
 - 1) przewodniczącego;
 - 2) co najmniej jednego wiceprzewodniczącego.
2. Odwołanie przewodniczącego i wiceprzewodniczących następuje w trybie przewidzianym dla ich wyboru.

§ 15

[Posiedzenia plenarne]

1. Plenarne posiedzenia NSH ZHP oraz sądów harcerskich chorągwi odbywają się co najmniej dwa razy w roku. Plenarne posiedzenia sądów harcerskich hufców odbywają się co najmniej raz w roku.
2. O terminie i miejscu plenarnego posiedzenia sądu harcerskiego oraz o proponowanym porządku obrad zawiadamia się członków sądu tak, by otrzymali informację nie później niż na 7 dni przed tym terminem.
3. Porządek obrad każdego plenarnego posiedzenia sądu obejmuje:
 - 1) informację przewodniczącego o działaniach podejmowanych w okresie od ostatniego posiedzenia;
 - 2) informację o rodzaju postępowań prowadzonych przez sąd, w okresie od ostatniego posiedzenia.
4. Podczas omawiania informacji, o której mowa w ust. 3 pkt 2 członkowie sądu nie mogą przedstawiać szczegółów merytorycznych rozpatrywanych spraw, motywów swoich decyzji, opinii na temat możliwego sposobu rozstrzygnięcia - jeżeli sprawa nie zakończyła się prawomocnym rozstrzygnięciem.

§ 16

[Zadania przewodniczącego sądu]

1. Przewodniczący kieruje bieżącą pracą sądu harcerskiego, w szczególności:
 - 1) reprezentuje sąd;
 - 2) ustala terminy i zwołuje plenarne posiedzenia, proponuje ich porządek obrad, przewodniczy obradom sądu;
 - 3) wydaje postanowienia o wszczęciu postępowania, o wezwaniu do uzupełnienia wniosku oraz o odmowie wszczęcia postępowania;
 - 4) wyznacza członków sądu prowadzących postępowania ugodowe;
 - 5) wyznacza przewodniczących i członków zespołów orzekających;
 - 6) wykonuje inne czynności zapewniające realizację zadań sądu określonych w niniejszym Regulaminie.

2. W razie nieobecności, niemożności wykonywania zadań przez przewodniczącego lub okoliczności powodujących konflikt interesów, jego zadania wykonuje wiceprzewodniczący lub w szczególnych sytuacjach, wyznaczony przez przewodniczącego członek sądu.

§ 17

[Sekretarz sądu]

1. Sąd harcerski może wybrać ze swego grona sekretarza sądu.
2. Sekretarz sądu:
 - 1) prowadzi obsługę i ewidencję korespondencji sądu;
 - 2) prowadzi obsługę rejestru spraw;
 - 3) sporządza protokoły z posiedzeń sądu;
 - 4) odpowiada za publikację dokumentów sądu;
 - 5) wykonuje inne zadania organizacyjne powierzone przez przewodniczącego sądu.
3. Jeżeli sekretarz sądu nie zostanie powołany, zadania określone w ust. 2 wykonuje przewodniczący sądu, wyznaczeni przez niego członkowie sądu lub instruktor oddelegowany przez właściwego komendanta albo Naczelnika ZHP do wspierania pracy sądu. Instruktor oddelegowany jest zobowiązany do stosowania zasady poufności, określonej w § 11 ust. 2.

§ 18

[Korespondencja]

1. Korespondencja pomiędzy przewodniczącym lub członkami sądu harcerskiego i odpowiednimi władzami ZHP odbywa się za pośrednictwem poczty elektronicznej z wykorzystaniem domeny ZHP.
2. Jeżeli w treści korespondencji członków sądu są zawarte dane osobowe innych osób, odbywa się ona za pośrednictwem poczty elektronicznej z wykorzystaniem domeny ZHP.
3. Korespondencję pomiędzy sądem i stronami postępowania, świadkami oraz biegłymi prowadzi się:
 - 1) za pośrednictwem poczty elektronicznej, z potwierdzaniem odbioru każdej wiadomości (w przypadku braku potwierdzenia odbioru wiadomości sąd dodatkowo, jeżeli jest to możliwe, stosuje komunikację telefoniczną lub SMS, sporządzając notatki z podjętych działań);
 - 2) bezpośrednio - poprzez jej doręczenie do rąk adresata, pod warunkiem uzyskania potwierdzenia odbioru, a w przypadku jego odmowy przez adresata - potwierdzenia doręczenia przez co najmniej jednego świadka, będącego instruktorem ZHP;
 - 3) przesyłką poleconą za zwrotnym potwierdzeniem odbioru lub z opcją śledzenia przesyłki - wyłącznie w sytuacjach przewidzianych w niniejszym Regulaminie.
4. Sąd wysyła orzeczenie, postanowienie, zarządzenie lub uzasadnienie orzeczenia, jako kopię lub skan (w formacie pdf) dokumentu podpisanego własnoręcznie lub podpisem elektronicznym w sposób umożliwiający identyfikację podpisującego - w formie załącznika do korespondencji. Pozostałą korespondencję można także wysyłać w treści maila - bez podpisu.
5. Korespondencja za pośrednictwem poczty elektronicznej odbywa się z zachowaniem zasad określonych w polityce ochrony danych osobowych ZHP. Jeśli dochodzi do sytuacji

- przekazywania danych osobowych poza domenę ZHP, to należy ją zabezpieczyć za pomocą hasła, które jest przekazywane innym środkiem komunikacji.
6. Przed wysłaniem do strony lub świadka pierwszej korespondencji w sprawie sąd sprawdza prawidłowość danych teled adresowych zawartych we wniosku - w miarę możliwości poprzez bezpośredni kontakt.
 7. Pierwsza korespondencja w sprawie, kierowana przez sąd do strony musi zawierać pouczenie o skutkach nieodebrania korespondencji, określonych w ust. 10-11.
 8. Pierwsza korespondencja w sprawie, kierowana do świadka lub biegłego, niebędącego członkiem ZHP, musi zawierać klauzulę informacyjną dotyczącą przetwarzania danych osobowych.
 9. Jeżeli sąd nie może potwierdzić prawidłowości adresu poczty elektronicznej strony postępowania lub świadka, wskazanego we wniosku, skierowanym do sądu albo ustalić tego adresu, korespondencja jest prowadzona przesyłką poleconą za zwrotnym potwierdzeniem odbioru. W wysyłanej korespondencji sąd wzywa stronę lub świadka do przedstawienia tych danych teled adresowych, którymi sąd nie dysponuje.
 10. W przypadku braku potwierdzenia odbioru korespondencji wysłanej za pośrednictwem poczty elektronicznej, niemożności nawiązania łączności telefonicznej oraz braku odpowiedzi na wiadomości SMS wysłane co najmniej dwukrotnie, w różnych dniach lub w przypadku odmowy podania numeru telefonu przez stronę postępowania albo świadka, przyjmuje się, że wiadomość została doręczona po 7 dniach od jej wysłania za pośrednictwem poczty elektronicznej.
 11. W przypadku otrzymania informacji, że korespondencja wysłana przesyłką poleconą nie została doręczona, sąd wysyła ponownie tę korespondencję. W przypadku ponownego braku potwierdzenia doręczenia przyjmuje się, że korespondencja została doręczona po 14 dniach od jej ponownego wysłania.
 12. Przewodniczący właściwego sądu harcerskiego:
 - 1) wyraża zgodę, na wniosek osoby nieposługującej się pocztą elektroniczną,
 - 2) może wyrazić zgodę, na uzasadniony wniosek osoby zainteresowanej, na prowadzenie korespondencji pomiędzy sądem i stroną postępowania, świadkiem lub biegłym z zastosowaniem formy komunikacji innej niż poczta elektroniczna, określając zasady, na jakich korespondencja jest prowadzona oraz na jakich potwierdzane jest jej doręczanie. Decyzja odmowna w sprawie wniosku wymaga wydania postanowienia, które doręcza się niezwłocznie wnioskodawcy. Na postanowienie przysługuje zażalenie.
 13. Nie ujawnia się korespondencji prowadzonej pomiędzy członkami sądu, mającej na celu wypracowanie i uzgodnienie wspólnego stanowiska albo opinii.
 14. Korespondencja prowadzona przez sąd, włączona do akt sprawy, może być ujawniona na zasadach określonych w niniejszym Regulaminie.

§ 19

[Podejmowanie uchwał]

1. Uchwały sądów harcerskich są podejmowane podczas posiedzeń plenarnych w obecności co najmniej połowy członków sądu. Uchwały, dla których Statut ZHP nie wymaga tajności głosowania, mogą być podejmowane także w trybie obiegowym.

2. Uchwały w trybie obiegowym mogą być podejmowane:
 - 1) przy użyciu poczty elektronicznej w domenie ZHP;
 - 2) w innej formie szczegółowo określonej przez przewodniczącego sądu dla każdego głosowania.
3. Głosowanie w trybie obiegowym zarządza przewodniczący sądu, określając:
 - 1) projekt uchwały;
 - 2) szczegółową formę głosowania, jeśli nie jest prowadzone przy użyciu poczty elektronicznej w domenie ZHP;
 - 3) czas trwania głosowania.
4. Przewodniczący sądu wyznacza członka sądu odpowiedzialnego za przeprowadzenie głosowania.
5. Członek sądu odpowiedzialny za przeprowadzenie głosowania:
 - 1) określa terminy rozpoczęcia i zakończenia głosowania i informuje o nich wszystkich członków sądu;
 - 2) rozsyła członkom sądu projekt uchwały;
 - 3) przekazuje szczegółowe informacje o sposobie głosowania;
 - 4) po zakończeniu głosowania informuje wszystkich członków sądu o wyniku głosowania, w tym o głosach poszczególnych członków oraz sporządza protokół, który przekazuje przewodniczącemu sądu.
6. Czas wyznaczony na przeprowadzenie głosowania w trybie obiegowym nie może być krótszy niż 3 dni i dłuższy niż 21 dni.
7. Uchwałę uważa się za podjętą, jeżeli w głosowaniu wzięła udział co najmniej połowa członków sądu, a liczba głosów za była większa niż liczba głosów przeciw.
8. Jeżeli w głosowaniu wzięli udział wszyscy członkowie sądu, głosowanie kończy się z chwilą oddania głosu przez ostatniego głosującego członka sądu.
9. Za datę podjęcia uchwały przyjmuje się datę zakończenia głosowania.

§ 20

[Środki komunikacji elektronicznej]

1. Rozprawy i posiedzenia zespołów orzekających mogą odbywać się z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej, przy użyciu telefonii komórkowej lub narzędzi dostarczanych przez ZHP - w formie wideokonferencji lub telekonferencji.
2. Szczegółowe zasady:
 - 1) udziału strony w rozprawie lub posiedzeniu sądu w postępowaniu ugodowym,
 - 2) przesłuchania świadka lub biegłego z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej określa każdorazowo przewodniczący zespołu orzekającego.
3. W przypadkach, o których mowa w ust. 2, celem potwierdzenia tożsamości stron, świadków i biegłych, zapewnienia, że w rozprawie lub posiedzeniu nie uczestniczą osoby nieuprawnione oraz zapewnienia pełnej swobody wypowiedzi świadków i biegłych podczas przesłuchania, sądy harcerskie korzystają z pomocy sądów i innych władz ZHP właściwych dla ich miejsca pobytu.

§ 21

[Sprawy kancelaryjne]

1. Sądy harcerskie mogą posługiwać się pieczęciami.
2. Pisma sądów harcerskich są sporządzane na blankietach korespondencyjnych o jednolitym wzorze graficznym lub na kartach z pieczęcią sądu.
3. Wzory pieczęci oraz wzór graficzny blankietów do sporządzania korespondencji sądów harcerskich określa w drodze zarządzenia Przewodniczący NSH ZHP.

§ 22

[Dokumentacja pracy sądu]

1. Dokumentacja sądów harcerskich obejmuje:
 - 1) uchwały sądu, w tym korespondencję i dokumenty związane z przeprowadzonym głosowaniem w trybie obiegowym;
 - 2) zawiadomienia o posiedzeniach plenarnych, omawiane dokumenty, listy obecności i protokoły z tych posiedzeń;
 - 3) akta prowadzonych spraw w ramach postępowań ugodowych, dyscyplinarnych i odwoławczych;
 - 4) korespondencję prowadzoną przez sąd z władzami ZHP, członkami ZHP oraz innymi podmiotami w sprawach innych niż prowadzone postępowania ugodowe, dyscyplinarne i odwoławcze;
 - 5) zarządzenia przewodniczącego sądu;
 - 6) inne dokumenty wytworzone lub otrzymane przez sąd, których włączenie do dokumentacji przewodniczący uzna za celowe.
2. Akta prowadzonej przez sąd sprawy, o której mowa w ust. 1 pkt 3, zawierają:
 - 1) wniosek wraz z załącznikami;
 - 2) istotną korespondencję pomiędzy sądem i stronami postępowania, świadkami i biegłymi, a także korespondencję dotyczącą danej sprawy z władzami ZHP i innymi podmiotami;
 - 3) notatki z podejmowanych w sprawie działań;
 - 4) protokoły z przebiegu rozpraw;
 - 5) wydane w sprawie postanowienia oraz orzeczenia;
 - 6) złożone zażalenia i odwołania;
 - 7) informacje o wykonaniu kary i poświadczające to dokumenty.
3. Dokumenty wydawane przez sądy harcerskie, w szczególności orzeczenia, postanowienia, zarządzenia oraz pisma kierowane do stron postępowania i wnioskodawców, muszą wskazywać podstawę prawną opartą na niniejszym Regulaminie.
4. Sposób oznaczania dokumentacji sądów harcerskich określa w drodze zarządzenia Przewodniczący NSH ZHP.
5. Dokumentacja sądów harcerskich, w szczególności akta sprawy, może być prowadzona w wersji papierowej, elektronicznej albo równolegle papierowej i elektronicznej, zgodnie z Instrukcją kancelaryjno-archiwalną ZHP. Przewodniczący NSH ZHP w trybie zarządzenia może określić szczegółowe zasady stosowania Instrukcji kancelaryjno-archiwalnej ZHP

w stosunku do dokumentacji sądów harcerskich, prowadzonych w formie elektronicznej.

6. Do dokumentacji sądów stosuje się przepisy określające zasady archiwizacji dokumentów w ZHP z zastrzeżeniem ust. 7-8.
7. Akta spraw w ramach postępowań dyscyplinarnych otrzymują następujące kategorie archiwalne:
 - 1) B50 - w przypadku kary wykluczenia z ZHP;
 - 2) B4 - w przypadku kary pozbawienia praw członkowskich;
 - 3) B2 - w przypadku pozostałych spraw.
8. Akta spraw prowadzonych w ramach postępowań ugodowych i odwoławczych otrzymują kategorię archiwalną B2.

§ 23

[Ochrona danych osobowych]

1. Do działalności sądów harcerskich stosuje się zasady ochrony danych osobowych obowiązujące w ZHP.
2. Wynikające z przepisów o ochronie danych osobowych klauzule informacyjne do obowiązkowego stosowania w korespondencji przez sądy harcerskie określa w drodze zarządzenia Przewodniczący NSH ZHP.
3. Członkowie sądów harcerskich odbywają szkolenie z zakresu ochrony danych osobowych i polityki bezpieczeństwa obowiązujących w ZHP.

§ 24

[Warunki działania]

1. Wydatki związane z działalnością sądów harcerskich, w tym koszty postępowania, pokrywane są z budżetu właściwej jednostki organizacyjnej ZHP.
2. Obsługę biurową i logistyczną oraz warunki pracy sądów zapewniają odpowiednio właściwe komendy hufców, chorągwi oraz Główna Kwatera ZHP.

Rozdział 3

WSZCZĘCIE POSTĘPOWANIA PRZED SĄDEM HARCERSKIM

§ 25

[Wnioskodawcy]

1. Postępowanie ugodowe, dyscyplinarne i odwoławcze przed sądem harcerskim wszczyna się wyłącznie na wniosek, z zastrzeżeniem § 38 ust. 10.
2. Wniosek o przeprowadzenie postępowania ugodowego może złożyć instruktor ZHP lub członek ZHP pełniący funkcję instruktorską.
3. Wniosek o ukaranie może złożyć władza ZHP, a także instruktor ZHP lub członek ZHP pełniący funkcję instruktorską.
4. Odwołanie od decyzji o ukaraniu, podjętej przez komendanta hufca, komendanta chorągwi albo Naczelnika ZHP, może złożyć osoba ukarana.

5. Odwołanie od decyzji o zawieszeniu w prawach członka ZHP lub w pełnieniu określonych funkcji w ZHP, podjętej przez komendanta hufca, komendanta chorągwi albo Naczelnika ZHP, może złożyć osoba, której prawa zostały zawieszone.
6. Wniosek o przedłużenie zawieszenia w pełnieniu określonych funkcji lub w prawach członka ZHP może złożyć właściwy komendant lub Naczelnik ZHP.
7. Odwołanie od decyzji w sprawie zaliczenia służby instruktorskiej może złożyć osoba, której ta decyzja dotyczy.

§ 26

[Wymogi formalne dotyczące wniosku i odwołania]

1. Każdy wniosek składany do sądu przez władzę jednoosobową ZHP lub indywidualnie musi zawierać:
 - 1) oznaczenie wnioskodawcy (imię i nazwisko, posiadany stopień, przydział służbowy, pełnione funkcje, adres do korespondencji oraz, jeżeli posiada, adres lub adresy poczty elektronicznej w domenie ZHP i numer telefonu);
 - 2) ewentualne wskazanie pełnomocnika (imię i nazwisko, posiadany stopień, przydział służbowy, pełnione funkcje, adres do korespondencji oraz, jeżeli posiada, adres lub adresy poczty elektronicznej w domenie ZHP i numer telefonu);
 - 3) podpis wnioskodawcy albo pełnomocnika.
2. Każdy wniosek składany do sądu harcerskiego przez władzę kolegiąlną ZHP musi zawierać:
 - 1) nazwę władzy składającej wniosek oraz adres poczty elektronicznej w domenie ZHP i adres do korespondencji;
 - 2) wskazanie członka tej władzy, reprezentującego wnioskodawcę przed sądem harcerskim (imię i nazwisko, posiadany stopień, przydział służbowy, pełnione funkcje, adres lub adresy poczty elektronicznej w domenie ZHP, numer telefonu, adres do korespondencji);
 - 3) podpis osoby uprawnionej na podstawie przepisów obowiązujących w ZHP do reprezentowania tej władzy albo podpis członka tej władzy ustanowionego do reprezentowania władzy w postępowaniu przed sądem;
 - 4) uchwałę tej władzy, w załączeniu do wniosku, zawierającą co najmniej:
 - a) upoważnienie dla - członka tej władzy, o którym mowa w pkt. 2, do sporządzenia i skierowania wniosku do sądu harcerskiego oraz reprezentowania wnioskodawcy w toku prowadzonego postępowania,
 - b) określenie istoty wniosku, w tym w przypadku wniosku o ukaranie wskazanie osoby obwinionej.
3. Wniosek o przeprowadzenie postępowania ugodowego musi zawierać:
 - 1) wskazanie instruktora ZHP, który ma być drugą stroną postępowania (imię i nazwisko, stopień, funkcja, przydział służbowy, a w miarę możliwości także adres poczty elektronicznej, numer telefonu i adres do korespondencji);
 - 2) dokładny opis istoty sporu, w tym wskazanie czasu i miejsca przywołanych w opisie zdarzeń;
 - 3) propozycję sposobu polubownego zakończenia sporu;
 - 4) ewentualną dokumentację potwierdzającą opisane zdarzenia - w załączeniu do wniosku.

4. Wniosek o ukaranie musi zawierać:

- 1) wskazanie obwinionego, będącego instruktorem ZHP albo członkiem ZHP pełniącym funkcję instruktorską w momencie popełnienia zarzucanego przewinienia (imię i nazwisko, stopień, funkcja, przydział służbowy w momencie popełnienia zarzucanego przewinienia a w miarę możliwości także adres poczty elektronicznej, numer telefonu i adres do korespondencji);
- 2) dokładny opis zarzucanego przewinienia, określenie jego czasu i miejsca a w miarę możliwości wskazanie naruszonego przepisu Statutu ZHP lub postanowienia zawartego w uchwale, lub decyzji władzy ZHP;
- 3) żądanie ukarania oraz ewentualnie wnioskowany wymiar kary;
- 4) wykaz ewentualnych świadków (imię i nazwisko, a jeżeli są członkami ZHP także stopień, funkcja i przydział służbowy) wraz ze wskazaniem faktów, które mogą być przez nich potwierdzone;
- 5) wykaz ewentualnych innych dowodów, składanych w załączeniu do wniosku oraz wskazanie, jakie fakty każdy z nich ma potwierdzać;
- 6) dane teleadresowe zgłaszanych świadków (adres poczty elektronicznej, numer telefonu lub adres do korespondencji) - w załączeniu do wniosku;
- 7) dowody potwierdzające popełnienie zarzucanego przewinienia - w załączeniu do wniosku;
- 8) kopię rozkazu właściwego komendanta lub Naczelnika ZHP, jeżeli osoba obwiniona została zawieszona w prawach członka ZHP lub w pełnieniu określonych funkcji - w załączeniu do wniosku.

5. Odwołanie od decyzji komendanta hufca, komendanta chorągwi lub Naczelnika ZHP o ukaraniu lub w sprawie zaliczenia służby instruktorskiej musi zawierać:

- 1) dokładne wskazanie zaskarżanej decyzji poprzez określenie jej istoty, wskazanie władzy ZHP, która decyzję wydała oraz określenie daty jej wydania;
- 2) argumenty uzasadniające odwołanie;
- 3) wykaz ewentualnych świadków (imię i nazwisko, stopień, jeżeli są członkami ZHP także stopień, funkcja i przydział służbowy) wraz ze wskazaniem faktów, które mogą być przez nich potwierdzone;
- 4) wykaz ewentualnych innych dowodów, składanych w załączeniu do wniosku oraz wskazanie, jakie fakty każdy z nich ma potwierdzać;
- 5) kopię rozkazu lub innego dokumentu zawierającego zaskarżaną decyzję - w załączeniu do wniosku;
- 6) dane teleadresowe zgłaszanych świadków (adres poczty elektronicznej, numer telefonu lub adres do korespondencji) - w załączeniu do wniosku;
- 7) ewentualne dowody potwierdzające argumenty zawarte we wniosku - w załączeniu do wniosku.

6. Odwołanie od decyzji o zawieszeniu w pełnieniu określonych funkcji lub w prawach członka ZHP musi zawierać:

- 1) dokładne wskazanie zaskarżanej decyzji, wskazanie władzy ZHP, która decyzję wydała oraz określenie daty jej wydania;
- 2) argumenty uzasadniające odwołanie;
- 3) wykaz ewentualnych dowodów, wskazujących na brak statutowych przesłanek do

- zawieszenia;
- 4) kopię rozkazu lub innego dokumentu zawierającego zaskarżaną decyzję - w załączeniu do odwołania;
 - 5) ewentualne dowody potwierdzające argumenty zawarte w odwołaniu - w załączeniu do odwołania.
7. Wniosek o przedłużenie decyzji o zawieszeniu w pełnieniu określonych funkcji lub w prawach członka ZHP musi zawierać:
- 1) oznaczenie akt sprawy w postępowaniu dyscyplinarnym;
 - 2) wskazanie obwinionego (imię i nazwisko, stopień);
 - 3) żądany okres zawieszenia;
 - 4) argumenty uzasadniające wniosek, w kontekście statutowych przesłanek zawieszenia.
8. Do wniosków składanych do sądów harcerskich stosuje się przepisy § 18 ust. 4.

§ 27

[Forma wniosku do sądu]

1. Wniosek do sądu harcerskiego składa się w formie elektronicznej, skanu lub papierowej.
2. Wniosek składany w formie elektronicznej lub w formie skanu musi być wysłany z imiennej skrzynki mailowej w domenie ZHP - w przypadku wniosku składanego przez członka ZHP lub pełnomocnika władzy ZHP albo ze skrzynki mailowej w domenie ZHP, należącej do władzy ZHP, składającej wniosek lub osoby kierującej pracą tej władzy.
3. Wniosek składany w formie elektronicznej, zgodnie z ust. 2, wysyła się:
 - 1) w treści wiadomości e-mail - bez podpisu;
 - 2) jako załącznik do wiadomości e-mail - podpisany podpisem elektronicznym, w sposób umożliwiający identyfikację podpisującego.
4. Wniosek składany w formie skanu, zgodnie z ust. 2, po jego podpisaniu, wysyła się w formacie pdf jako załącznik do wiadomości e-mail.
5. Wnioskodawca wraz z wnioskiem przekazuje sądowi załączniki w formie papierowej lub plików przesłanych pocztą elektroniczną albo na nośniku danych, z tym że w przypadku problemów technicznych jest on zobowiązany udzielić sądowi pomocy, zapewniając dostęp do zawartych w nich treści, a na żądanie sądu dostarczyć wskazane dowody w formie papierowej.
6. Jeżeli wnioskodawca nie wskaże innego adresu poczty elektronicznej do prowadzenia korespondencji z sądem harcerskim, przyjmuje się, że adresem właściwym jest adres, z którego został przesłany wniosek.
7. Do wniosku składanego w formie papierowej, który nie zawiera adresu poczty elektronicznej wnioskodawcy, musi być dołączony wniosek, o którym mowa w § 18 ust. 12.
8. Przepisy niniejszego paragrafu stosuje się także dla odwołań, zażaleń i innych dokumentów wnoszonych do sądu przez wnioskodawcę lub stronę postępowania.

§ 28

[Terminy składania wniosków i odwołań]

1. Wniosek o przeprowadzenie postępowania ugodowego może być złożony, jeżeli od zdarzenia uzasadniającego taki wniosek minęło nie więcej niż 12 miesięcy.
2. Wniosek o ukaranie może być złożony, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, jeżeli od dnia popełnienia zarzucanego przewinienia upłynęły nie więcej niż 4 lata. W przypadku, w którym przewinienie obejmuje większą liczbę powtarzających się i pozostających w związku ze sobą zdarzeń, to wówczas termin, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, liczony jest od daty ostatniego takiego zdarzenia.
3. W przypadku prawomocnego wyroku skazującego, orzeczonego przez sąd powszechny za czyn, który równocześnie może być uznany za naruszający Statut ZHP, uchwały lub decyzje władz ZHP, wniosek może zostać złożony po terminie określonym w ust. 2, jednakże nie później niż w ciągu dwóch lat od uprawomocnienia się tego wyroku.
4. W przypadku przewinień przeciwko wolności seksualnej i obyczajności popełnionych wobec małoletnich, powierzonych opiece osoby obwinionej, wniosek o ukaranie może być złożony po upływie terminów określonych w ust. 2 i 3, jednakże nie później niż w ciągu 2 lat od powzięcia wiadomości o przewinieniu.
5. Odwołanie od decyzji komendanta albo Naczelnika ZHP składa się w nieprzekraczalnym (zawitym) terminie 14 dni od dnia powiadomienia o tej decyzji.
6. Wniosek o przedłużenie decyzji o zawieszeniu w pełnieniu określonych funkcji lub w prawach członka ZHP składa się nie później niż 30 dni przed upływem terminu jej wygaśnięcia.

§ 29

[Wszczęcie postępowania]

1. Po otrzymaniu wniosku lub odwołania, przewodniczący sądu harcerskiego dokonuje jego oceny formalnej i - z zastrzeżeniem ust. 7 - w terminie 30 dni od daty jego otrzymania wydaje postanowienie o:
 - 1) wszczęciu postępowania;
 - 2) wezwaniu wnioskodawcy do uzupełnienia wniosku w terminie 21 dni od daty otrzymania wezwania - pod rygorem odmowy wszczęcia postępowania;
 - 3) odmowie wszczęcia postępowania.
2. Przed wydaniem postanowienia, o którym mowa w ust. 1, przewodniczący sądu może:
 - 1) poprzez bezpośredni kontakt z wnioskodawcą zaproponować zmianę charakteru wniosku o ukaranie na wniosek o przeprowadzenie postępowania ugodowego - jeśli uzna, że sposobem rozstrzygnięcia mogłoby być zawarcie ugody pomiędzy wnioskodawcą i osobą wskazaną przez wnioskodawcę jako osoba obwiniona;
 - 2) uprzedzić wnioskodawcę o zamiarze wydania postanowienia, o którym mowa w ust. 1 pkt 2-3 i wyjaśnić powody, udzielając także odpowiedzi na pytania wnioskodawcy;
 - 3) poinformować instruktora wskazanego we wniosku jako druga strona postępowania ugodowego o wszczęciu postępowania i jego uprawnieniach w sprawie.

3. Jeżeli wniosek:
 - 1) o wszczęcie postępowania ugodowego nie zawiera danych umożliwiających kontakt z osobą wskazaną jako strona tego postępowania;
 - 2) o ukaranie nie zawiera danych umożliwiających kontakt z osobą obwinioną - przewodniczący sądu podejmuje działania zmierzające do ustalenia tych danych. Bieg terminu, o którym mowa w ust. 1 wstrzymuje się na czas prowadzenia tych działań.
4. Wezwanie wnioskodawcy do uzupełnienia wniosku musi zawierać wskazanie konkretnych braków stwierdzonych we wniosku. Na życzenie wnioskodawcy, w drodze bezpośredniego kontaktu, przewodniczący sądu jest zobowiązany do udzielenia dodatkowych wyjaśnień w odpowiedzi na pytania wnioskodawcy dotyczące tego wezwania.
5. Postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania może być wydane, jeżeli:
 - 1) osoba składająca wniosek lub odwołanie nie może być stroną postępowania;
 - 2) osoba wskazana we wniosku nie może być stroną postępowania;
 - 3) wniosek zawiera znaczące braki formalne, uniemożliwiające ustalenie jego istoty;
 - 4) pomimo podjętych działań przewodniczący sądu nie ustalił danych, o których mowa w ust. 3;
 - 5) zarzut dotyczy czynności podejmowanych przez członka władzy ZHP w wykonywaniu statutowych zadań tej władzy i nie nosi oczywistych znamion naruszenia przepisów obowiązujących w ZHP;
 - 6) zarzucane przewinienie nie zawiera znamion naruszenia przepisów Statutu ZHP lub uchwał i decyzji władz ZHP;
 - 7) nie zostały zachowane terminy, o których mowa w § 28;
 - 8) wniosek nie został uzupełniony w wyznaczonym terminie.
6. Postanowienie o wezwaniu wnioskodawcy do uzupełnienia wniosku oraz postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania doręcza się wraz z uzasadnieniem wnioskodawcy. Na postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania wnioskodawcy przysługuje zażalenie.
7. Odwołanie od decyzji o zawieszeniu w pełnieniu określonych funkcji lub w prawach członka ZHP oraz wniosek o przedłużenie zawieszenia w pełnieniu określonych funkcji lub w prawach członka ZHP przewodniczący sądu przekazuje do rozpatrzenia właściwemu zespołowi orzekającemu, który dołącza je do akt sprawy. Odwołanie i wniosek w tej sprawie można wnieść także bezpośrednio do przewodniczącego zespołu orzekającego.

§ 30

[Przekazanie wniosku zgodnie z właściwością]

1. Jeżeli przewodniczący sądu stwierdzi, że właściwym do rozpatrzenia wniosku jest inny sąd - niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od daty otrzymania wniosku, przekazuje go sądowi właściwemu, powiadamiając o tym wnioskodawcę.
2. Wniosek wniesiony do niewłaściwego sądu przed upływem terminów, o których mowa w § 28, uważa się za wniesiony z zachowaniem terminu.
3. Jeżeli do sądu harcerskiego wpłynęło zawiadomienie o popełnieniu przewinienia, podlegającego właściwości sądu harcerskiego, od osoby niemającej prawa składania wniosku o ukaranie, przewodniczący sądu przekazuje to zawiadomienie do właściwej władzy ZHP, informując o tym autora zawiadomienia.

§ 31

[Strony postępowania, pełnomocnicy]

1. W postępowaniu przed sądami harcerskim stronami postępowania są:
 - 1) w postępowaniu ugodowym - wnioskodawca oraz instruktor ZHP wskazany przez niego, jako druga strona postępowania;
 - 2) w postępowaniu dyscyplinarnym - wnioskodawca i osoba obwiniona;
 - 3) w postępowaniu odwoławczym - wnioskodawca oraz władza wydająca zaskarżaną decyzję.
2. Każda ze stron postępowania może ustanowić jednego pełnomocnika, może także w każdej chwili wycofać lub zmienić decyzję o ustanowieniu pełnomocnika. W postępowaniu dyscyplinarnym pełnomocnik osoby obwinionej pełni rolę obrońcy.
3. Pełnomocnikiem strony może być tylko instruktor ZHP, niepozbawiony praw członka ZHP.
4. Pełnomocnikiem nie może być członek sądu harcerskiego rozpatrującego sprawę oraz członek sądu, który w tej sprawie może być sądem odwoławczym.
5. Pełnomocnik nie może być powołany na świadka, także po wycofaniu pełnomocnictwa.

§ 32

[Czynności po wszczęciu postępowania]

1. Wraz z postanowieniem o wszczęciu postępowania przewodniczący sądu harcerskiego wydaje zarządzenie o wyznaczeniu:
 - 1) członka sądu prowadzącego postępowanie ugodowe;
 - 2) członków trzyosobowego zespołu orzekającego w tym jego przewodniczącego - prowadzących postępowanie dyscyplinarne lub odwoławcze.
2. W przypadku, o którym mowa w § 13 ust. 3 członkami zespołu orzekającego prowadzącego postępowanie dyscyplinarne lub odwoławcze mogą być członkowie sądu niższego stopnia. Członka sądu niższego stopnia nie można wyznaczyć na funkcję przewodniczącego zespołu orzekającego.
3. Przewodniczący sądu może zmienić zarządzenie, o którym mowa w ust. 1, na wniosek wyznaczonego członka, zwalniając go z obowiązku prowadzenia wyznaczonego postępowania i równocześnie wyznaczając do prowadzenia tego postępowania innego członka.
4. Postanowienie o wszczęciu postępowania, zarządzenie, o którym mowa w ust. 1 lub w ust. 3 oraz kopię wniosku, z wyjątkiem załącznika zawierającego dane teleadresowe zgłaszanych świadków, doręcza się stronom. W przypadku wniosku o ukaranie za przewinienie dotyczące stosowania przemocy, przewodniczący sądu może zdecydować o zakresie doręczenia załączników do wniosku, mając na uwadze dobro osób poszkodowanych. W przypadku wniosku o ukaranie postanowienie doręcza się także komendantowi właściwemu ze względu na przydział służbowy obwinionego.
5. Osoba obwiniona ma prawo, po otrzymaniu kopii wniosku, przedstawić w terminie określonym przez sąd, nie krótszym niż 7 dni, pisemnie swoje stanowisko w sprawie wniosku o ukaranie, w tym dowody na swoją obronę oraz złożyć wniosek o przesłuchanie świadków. Postanowienia § 26 ust. 4 pkt. 4-7 stosuje się odpowiednio.
6. Strona ma prawo zwrócić się do przewodniczącego sądu, w terminie 3 dni od daty

otrzymania zarządzenia, o którym mowa w ust. 1 lub ust. 3, z wnioskiem o wyłączenie ze sprawy wyznaczonego członka sądu. Wniosek wymaga uzasadnienia.

7. Decyzja przewodniczącego w sprawie wniosku, o którym mowa w ust. 6 jest ostateczna.

§ 33

[Dostęp do akt sprawy i poufność]

1. W czasie trwania postępowania strony i ich pełnomocnicy mogą, w uzgodnieniu z prowadzącym postępowanie ugodowe lub przewodniczącym zespołu orzekającego, przeglądać akta sprawy, z wyjątkiem załącznika do wniosku zawierającego dane teleadresowe zgłaszanych świadków, oraz sporządzać z nich odpisy, notatki i kopie. Treści akt sprawy nie przesyła się stronom, chyba że niniejszy Regulamin stanowi inaczej.
2. Informacje o zawartości akt sprawy oraz treść zawartych w nich dokumentów, nie mogą być rozpowszechniane - zarówno w toku prowadzonego postępowania, jak i po jego zakończeniu, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Strony postępowania mają prawo do postępowania się:
 - 1) ugodą kończącą postępowanie ugodowe,
 - 2) prawomocnym orzeczeniem sądu harcerskiego (z wyłączeniem uzasadnienia),
 - 3) orzeczeniem sądu harcerskiego drugiej instancji wraz z utrzymanym w mocy orzeczeniem pierwszej instancji (z wyłączeniem uzasadnienia),
 - 4) postanowieniem w sprawie zawieszenia w pełnieniu określonych funkcji lub w prawach członka ZHP,
 - 5) postanowieniem o odmowie wszczęcia postępowania, od którego skutecznie nie wniesiono zażalenia,
 - 6) postanowieniem w sprawie zawieszenia postępowania, od którego skutecznie nie wniesiono zażalenia,
 - 7) uzasadnieniami do orzeczeń, o których mowa w punktach 2 i 3, o ile sąd nie wyłącza częściowo lub całkowicie takiej możliwości - w sposób, który nie godzi w dobre imię i dobro ZHP, członków ZHP i innych osób oraz w sposób zgodny z przepisami o ochronie danych osobowych.
4. Sądy harcerskie mogą korzystać z odpowiednio zanonimizowanych orzeczeń i uzasadnień orzeczeń wewnętrznie w celach szkoleniowych.

§ 34

[Łączenie postępowań]

Na każdym etapie postępowania przewodniczący sądu może wydać postanowienie o połączeniu kilku spraw w jedno postępowanie, jeżeli:

- 1) złożono kilka wniosków o ukaranie obwinionego;
- 2) złożono wnioski o ukaranie kilku obwinionych, a z okoliczności sprawy wynika, że zarzucane czyny mogli popełnić, działając wspólnie lub w tym samym czasie albo w podobnych okolicznościach.

§ 35

[Wycofanie wniosku]

1. Na każdym etapie postępowania wnioskodawca może wycofać wniosek.
2. W przypadku wycofania wniosku sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania. Jeżeli wnioskodawcą w postępowaniu dyscyplinarnym nie była władza ZHP, sąd przesyła postanowienie o umorzeniu postępowania władzy ZHP właściwej ze względu na przydział służbowy osoby obwinionej.

Rozdział 4

POSTĘPOWANIE PRZED SĄDEM HARCERSKIM

§ 36

[Postępowanie ugodowe]

1. Celem postępowania ugodowego jest zawarcie ugody pomiędzy stronami postępowania.
2. Sąd wyznacza termin i miejsce posiedzenia w uzgodnieniu ze stronami.
3. W posiedzeniu uczestniczy członek sądu prowadzący postępowanie oraz strony. Udział innych osób jest możliwy tylko za zgodą obu stron i sądu.
4. Sąd może odraczać posiedzenie z ważnych przyczyn na wniosek strony lub z własnej inicjatywy - niezwłocznie informując o tym strony.
5. Zadaniem członka sądu prowadzącego postępowanie ugodowe jest udzielenie stronom pomocy w ustaleniu warunków ugody. W tym celu powinien:
 - 1) wspierać strony we wzajemnym zrozumieniu istoty sporu, wyjaśnieniu wszelkich okoliczności budzących wątpliwości, poznaniu oczekiwań i deklarowanych przez strony działań, które mogą prowadzić do zakończenia sporu;
 - 2) ułatwiać stronom wzajemne zrozumienie istoty proponowanych warunków ugody i ocenę realności ich spełnienia, zachęcać do negocjowania tych propozycji;
 - 3) pomagać stronom w takim sformułowaniu warunków ugody, aby jej sposób realizacji był zgodny ze Statutem ZHP i niniejszym Regulaminem a sama treść nie budziła wątpliwości interpretacyjnych - poprzez proponowanie kwestii, które powinny zostać uzgodnione pomiędzy stronami.
6. Uгода kończąca postępowanie może polegać na przeproszeniu strony w sposób określony w ugodzie, odwołaniu zarzutów, ustaleniu innych warunków zakończenia sporu (wzajemne zobowiązania, oświadczenia itp.). Uгода musi określać terminy jej realizacji.
7. Strony zawierają ugodę na piśmie i podpisują ją w obecności sądu.
8. Sprawa rozstrzygnięta ugodą nie może być ponownie rozpatrywana przez sąd harcerski.
9. W wypadku niewykonania przez stronę przyjętego w ugodzie zobowiązania, druga strona może, w terminie 30 dni od określonej w ugodzie daty realizacji tego zobowiązania, wystąpić do sądu z wnioskiem o ukaranie tej strony za niewywiązanie się z przyjętego zobowiązania.

10. Sąd umarza postępowanie i sporządza notatkę opisującą zwięźle powody podjętej decyzji, którą dołącza do akt sprawy, jeżeli:
 - 1) osoba wskazana przez wnioskodawcę jako strona postępowania ugodowego odmówi uczestnictwa w postępowaniu;
 - 2) postępowanie ugodowe nie zakończy się ugodą.
11. W przypadku umorzenia postępowania wnioskodawca ma prawo, w terminie 1 miesiąca od dnia powiadomienia go o umorzeniu, wystąpić z wnioskiem o ukaranie za czyny wskazane we wniosku o wszczęcie postępowania ugodowego - jeżeli jego zdaniem stanowiły one naruszenie Statutu ZHP, uchwał lub decyzji władz ZHP.

§ 37

[Rozprawa przed sądem harcerskim]

1. Termin i miejsce rozprawy w postępowaniu dyscyplinarnym i odwoławczym wyznacza przewodniczący zespołu orzekającego.
2. O terminie rozprawy powiadamia się strony i ich pełnomocników oraz świadków i biegłych z co najmniej 7-dniowym wyprzedzeniem, licząc od daty doręczenia powiadomienia ustalonej z uwzględnieniem § 18 ust. 10-11.
3. Na wniosek wnioskodawcy, w przypadkach, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 2 lit. a i b oraz pkt 3 lit. b, powiadomienie o terminie rozprawy może nastąpić z krótszym wyprzedzeniem.
4. Nieobecność prawidłowo powiadomionej strony nie stanowi przeszkody do odbycia rozprawy, chyba że sąd uzna obecność strony za konieczną.
5. Rozstrzygnięcia w sprawach dotyczących zawieszenia w pełnieniu określonych funkcji lub w prawach członka ZHP oraz w kwestiach proceduralnych są podejmowane przez zespół orzekający w formie postanowienia i mogą być podjęte także poza rozprawą.
6. O wezwaniu świadków na rozprawę decyduje sąd, biorąc pod uwagę uzasadnienie celowości przesłuchania poszczególnych świadków zawarte we wnioskach stron oraz inne dowody zgromadzone w sprawie, zbieżne ze wskazanymi przez stronę faktami, które miałyby potwierdzać świadek, w tym z zeznaniami innych świadków. Świadkowie uczestniczą w rozprawie wyłącznie w czasie składania przez siebie zeznań.
7. W szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może powołać specjalistów w charakterze biegłych. Biegli mogą uczestniczyć w rozprawie (wyłącznie w czasie składania swoich wyjaśnień) lub przekazać pisemną opinię.
8. Sąd może wystąpić do władz i jednostek organizacyjnych ZHP oraz do innych podmiotów o udostępnienie dokumentów i informacji będących w ich posiadaniu, jeżeli uzna to za niezbędne dla prawidłowego rozpatrzenia wniosku.
9. Rozprawą kieruje przewodniczący zespołu orzekającego. W rozprawie, poza członkami zespołu orzekającego, mogą uczestniczyć strony postępowania wraz z ich pełnomocnikami oraz protokolant, jeżeli jest nim członek sądu niebędący członkiem zespołu orzekającego. Sąd może dopuścić do udziału w rozprawie lub jej określonej części inne osoby.
10. Sąd:
 - 1) może odroczyć rozprawę z ważnych przyczyn na wniosek strony lub z własnej inicjatywy;
 - 2) odracza rozprawę, jeżeli stwierdzi, że jedna ze stron nie została prawidłowo powiadomiona - wskazując nowy termin rozprawy lub datę, kiedy ten termin zostanie

wyznaczony, niezwłocznie informując o tym strony i ich pełnomocników oraz świadków i biegłych.

11. Sąd może zawiesić postępowanie wyłącznie w przypadku:

- 1) gdy nie ma możliwości wysłuchania strony z powodu długotrwałej choroby lub braku kontaktu, a wysłuchanie takie sąd uznaje za niezbędne;
- 2) gdy uznaje za konieczne uprzednie zapoznanie się z dokumentami i informacjami, o których mowa w ust. 8;
- 3) gdy wystąpi do NSH ZHP z wnioskiem o dokonanie wykładni Statutu ZHP;
- 4) o którym mowa w § 38 ust. 10-11 oraz § 40 ust. 2.

Na postanowienie w sprawie zawieszenia postępowania przysługuje stronom zażalenie.

Sąd podejmuje zawieszone postępowanie niezwłocznie po ustaniu przyczyn, dla których postępowanie to zostało zawieszone.

12. Z przebiegu rozprawy sporządza się protokół, który powinien zawierać zwięzłe podanie jej przebiegu, stanowisk i wyjaśnień stron, zeznań świadków, wyjaśnień biegłych, wnioski i inne oświadczenia stron oraz postanowienia sądu. Protokół sporządza i podpisuje protokolant, którym może być członek zespołu orzekającego wyznaczony przez przewodniczącego zespołu, albo członek sądu lub członek sądu niższego stopnia, dotychczas nieorzekający w sprawie i niebędący członkiem zespołu orzekającego, wyznaczony przez przewodniczącego sądu. Protokół podpisuje także przewodniczący zespołu.
13. Z przebiegu rozprawy można sporządzić nagranie na nośniku cyfrowym, który dołącza się do akt. Taki zapis nie zastępuje protokołu. Nagranie nie może utrzymywać wizerunku osób, które nie wyraziły na to zgody ani dokumentów tożsamości.

§ 38

[Przebieg rozprawy]

1. Podczas rozprawy sąd zapewnia stronom możliwość składania wyjaśnień, oświadczeń i wniosków, zadawania pytań oraz wypowiadania się co do wniosków pozostałych stron i zebranych w sprawie dowodów.
2. W części wstępnej rozprawy, po sprawdzeniu przez sąd obecności uczestników, strona będąca wnioskodawcą zwięzłe przedstawia swój wniosek. W razie nieobecności tej strony wniosek jest przedstawiany przez sąd. Pozostałe strony postępowania mogą wygłosić oświadczenia odnoszące się do istoty wniosku.
3. W części zasadniczej rozprawy przeprowadza się postępowanie dowodowe, które obejmuje:
 - 1) zadawanie pytań przez sąd i strony pozostałym stronom postępowania oraz udzielanie przez nie odpowiedzi i wyjaśnień;
 - 2) przesłuchanie świadków i biegłych - podczas nieobecności pozostałych świadków i biegłych;
 - 3) badanie dokumentów i innych materiałów dowodowych przedłożonych sądowi lub pozyskanych przez sąd;
 - 4) wykonywanie innych czynności mających na celu rzetelne ustalenie stanu faktycznego przez sąd.
4. Sąd może przesłuchiwać świadka lub biegłego z wykorzystaniem środków transmisji dźwięku i obrazu, na zasadach określonych w § 20. Przesłuchanie świadka lub biegłego jedynie z wykorzystaniem środków transmisji dźwięku jest możliwe, tylko gdy podczas składania

- wyjaśnień towarzyszy mu przedstawiciel sądu harcerskiego z terenu, na którym świadek lub biegły przebywa.
5. W części końcowej rozprawy sąd udziela głosu kolejno:
 - 1) wnioskodawcy, obrońcy i osobie obwinionej - w przypadku wniosku o ukaranie;
 - 2) władzy wydającej decyzję, obrońcy i wnioskodawcy - w przypadku odwołania od decyzji o ukaraniu;
 - 3) władzy wydającej decyzję i wnioskodawcy - w przypadku odwołania od pozostałych decyzji.
 6. Po wystuchaniu głosów stron w części końcowej sąd zamyka rozprawę. Jeżeli po zamknięciu rozprawy pojawi się potrzeba uzupełnienia materiału dowodowego, sąd otwiera rozprawę i uzupełnia postępowanie dowodowe.
 7. Nieobecność świadka lub biegłego na rozprawie oraz niemożność przesłuchania w trybie określonym w ust. 4 nie stanowi przeszkody w zamknięciu rozprawy, chyba że sąd uzna, że przesłuchanie jest konieczne, a okoliczności sprawy pozwalają oczekiwać, że takie przesłuchanie będzie możliwe w terminie pozwalającym na zakończenie postępowania bez zbędnej zwłoki.
 8. Na każdym etapie postępowania dyscyplinarnego, jeżeli sąd uzna, że podłożem wniosku jest spór pomiędzy wnioskodawcą i obwinionym, sąd może zaproponować stronom:
 - 1) zawarcie przed sądem ugody ze skutkiem umorzenia postępowania dyscyplinarnego;
 - 2) zawieszenie postępowania dyscyplinarnego na okres 30 dni i wszczęcie postępowania ugodowego, bez konieczności składania odrębnego wniosku.
 9. Na każdym etapie postępowania odwoławczego sąd może zaproponować stronom zakończenie postępowania przed wydaniem orzeczenia, poprzez zmianę zaskarżonej decyzji albo wycofanie wniosku, ze skutkiem umorzenia postępowania odwoławczego.
 10. Jeżeli strony wyrażą zgodę na propozycję, o której mowa w ust. 8 pkt 2, sąd zawiesza postępowanie na określony czas, nie dłuższy niż 30 dni, a przewodniczący sądu z urzędu wszczyna postępowanie ugodowe. W przypadku braku ugody, sąd niezwłocznie podejmuje postępowanie, z zastrzeżeniem § 4 ust. 3.
 11. Jeżeli strona wyrazi zgodę na propozycję, o której mowa w ust. 9, sąd zawiesza postępowanie do czasu wykonania przez stronę przyjętego zobowiązania, jednakże na okres nie dłuższy niż 30 dni.

§ 39

[Czynności po zakończeniu rozprawy]

1. Po zamknięciu rozprawy zespół orzekający przystępuje niezwłocznie do narady i ustalenia treści orzeczenia.
2. Zespół odrębnie rozstrzyga w sprawie winy osoby obwinionej i w sprawie wymiaru kary, z zastrzeżeniem § 55 ust. 2 pkt 3 i ust. 3 pkt 1.
3. Obrady zespołu orzekającego są tajne i nie są protokolowane.
4. Rozstrzygnięcia zespołu orzekającego zapadają w drodze konsensusu, a dopiero gdy to nie jest możliwe - poprzez głosowanie.
5. Podczas głosowania:
 - 1) członek zespołu orzekającego nie może wstrzymać się od głosu;
 - 2) przewodniczący zespołu orzekającego głosuje jako ostatni;

- 3) członek zespołu, którego głos był w mniejszości, może zgłosić zdanie odrębne i w terminie 7 dni od głosowania, dołączyć do akt sprawy uzasadnienie zdania odrębnego; jeśli strona złożyła wniosek o sporządzenie uzasadnienia orzeczenia, przekazuje się je stronom wraz z uzasadnieniem zdania odrębnego.

§ 40

[Postępowanie dyscyplinarne w pierwszej instancji]

1. W postępowaniu w sprawie wniosku o ukaranie:
 - 1) nie dające się usunąć wątpliwości rozstrzyga się na korzyść obwinionego;
 - 2) przy wymierzaniu kary bierze się pod uwagę stopień winy, społeczną szkodliwość i wychowawcze skutki przewinienia oraz zachowanie się obwinionego przed i po popełnieniu przewinienia, a także efekty wychowawcze, jakie mogą zostać uzyskane poprzez wymierzenie określonej kary;
 - 3) wymierza się jedną karę za wszystkie przewinienia łącznie, jeżeli obwiniony dopuścił się kilku przewinień.
2. W przypadku gdy o ten sam czyn toczy się przeciwko obwinionemu postępowanie karne lub karnoskarbowe, sąd harcowski może wydać postanowienie o zawieszeniu postępowania dyscyplinarnego przed tym sądem do czasu prawomocnego zakończenia postępowania karnego lub karnoskarbowego, jeżeli:
 - 1) wynik tego postępowania może mieć istotny wpływ na wynik postępowania dyscyplinarnego przed sądem harcowskim,
 - 2) postępowanie dyscyplinarne może utrudnić postępowanie karne lub karnoskarbowe, w szczególności poprzez udostępnienie obwinionemu materiału dowodowego.Na postanowienie w sprawie zawieszenia postępowania przysługuje stronom zażalenie.
3. W przypadku wystąpienia nowych okoliczności w sprawie sąd może, na wniosek strony lub z własnej inicjatywy, uchylić postanowienie, o którym mowa w ust. 2, i wznowić postępowanie. Na postanowienie o uchyleniu postanowienia, o którym mowa w ust. 2, przysługuje stronom zażalenie.
4. W przypadku odwołania od decyzji o zawieszeniu w pełnieniu określonych funkcji lub w prawach członka ZHP, sąd wydaje postanowienie, w którym:
 - 1) utrzymuje zaskarżoną decyzję;
 - 2) zmienia zaskarżoną decyzję w zakresie długości okresu zawieszenia;
 - 3) uchyla zaskarżoną decyzję.Postanowienie wymaga uzasadnienia.
5. W przypadku wniosku o przedłużenie okresu zawieszenia w pełnieniu określonych funkcji lub w prawach członka ZHP, sąd wydaje postanowienie, w którym:
 - 1) uwzględnia wniosek, określając czas przedłużenia zawieszenia;
 - 2) oddala wniosek.Postanowienie wymaga uzasadnienia. Na postanowienie przysługuje stronom zażalenie.

6. Sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli:
 - 1) znajdą okoliczności określone w § 29 ust. 5, ujawnione w toku postępowania (w takim przypadku § 29 ust. 6 oraz § 35 ust. 2 stosuje się odpowiednio);
 - 2) strony zawarły ugodę, zgodnie z § 38 ust. 8 i 10.
7. Sąd wydając orzeczenie:
 - 1) uznaje obwinionego za winnego popełnienia zarzucanego mu przewinienia w całości lub w części i wymierza karę;
 - 2) uznaje obwinionego za winnego popełnienia zarzucanego mu przewinienia w całości lub w części, lecz odstępuje od wymierzenia kary;
 - 3) uniewinnia obwinionego.
8. Sąd, wydając orzeczenie:
 - 1) może uchylić decyzję o zawieszeniu obwinionego w prawach członka ZHP lub w pełnieniu określonych funkcji w ZHP w przypadku, o którym mowa w ust. 7 pkt 1, gdy została orzeczona kara upomnienia albo nagany;
 - 2) uchyla decyzję o zawieszeniu obwinionego w prawach członka ZHP lub w pełnieniu określonych funkcji w ZHP w przypadkach, o których mowa w ust. 7 pkt 2-3;
 - 3) może zakazać obwinionemu wykonywania obowiązków oraz korzystania z praw członka ZHP - w przypadkach, o których mowa w ust. 5 pkt 1, gdy została orzeczona kara pozbawienia praw członkowskich, w tym zakaz pełnienia określonych funkcji albo kara wykluczenia z ZHP - do czasu uprawomocnienia się orzeczenia.

§ 41

[Postępowanie w sprawie odwołania od decyzji o ukaraniu]

1. W postępowaniu w sprawie odwołania od decyzji o ukaraniu:
 - 1) nie dające się usunąć wątpliwości rozstrzyga się na korzyść ukaranego wnioskodawcy;
 - 2) w przypadku uznania winy osoby ukaranej, przy ocenie wymiaru kary, bierze się pod uwagę stopień winy, społeczną szkodliwość i wychowawcze skutki przewinienia oraz zachowanie się obwinionego przed i po popełnieniu przewinienia.
2. Sąd harcerski wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli znajdą okoliczności określone w § 29 ust. 5, ujawnione w toku postępowania.
3. Sąd wydając orzeczenie:
 - 1) uznaje wnioskodawcę za winnego popełnienia zarzucanego mu przewinienia w całości lub w części i utrzymuje wymierzoną karę;
 - 2) uznaje wnioskodawcę za winnego popełnienia zarzucanego mu przewinienia w całości lub w części i zmniejsza wymiar wymierzonej kary;
 - 3) uznaje wnioskodawcę za winnego popełnienia zarzucanego mu przewinienia w całości lub w części, lecz odstępuje od wymierzenia kary, uchylając w tym zakresie zaskarżoną decyzję;
 - 4) uniewinnia wnioskodawcę, uchylając zaskarżoną decyzję;
 - 5) uchyla zaskarżoną decyzję bez orzekania o winie.

§ 42

[Postępowanie w sprawie odwołania od decyzji o zaliczeniu służby instruktorskiej]

1. W postępowaniu w sprawie odwołania od decyzji o zaliczeniu służby instruktorskiej nie dające się usunąć wątpliwości rozstrzyga się na korzyść członka ZHP, którego ta decyzja dotyczy.
2. Sąd harcowski wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli:
 - 1) zająd okoliczności określone w § 29 ust. 5, ujawnione w toku postępowania;
 - 2) strona wykonała zobowiązanie, o którym mowa w § 38 ust. 11.
3. Sąd wydając orzeczenie:
 - 1) utrzymuje zaskarżoną decyzję;
 - 2) uchyla zaskarżoną decyzję.

§ 43

[Orzeczenie sądu]

1. Orzeczenie jest sporządzane w formie pisemnej i zawiera:
 - 1) określenie sądu harcowskiego oraz stopnie instruktorskie, imiona i nazwiska członków zespołu orzekającego ze wskazaniem przewodniczącego i protokolanta;
 - 2) datę lub daty rozpatrzenia sprawy na rozprawach i datę wydania orzeczenia;
 - 3) określenie wnioskodawcy - nazwę władzy albo stopień instruktorski, imię i nazwisko oraz funkcję wnioskodawcy;
 - 4) przytoczenie istoty wniosku - w przypadku wniosku o ukaranie także wskazanie obwinionego (stopień instruktorski, imię i nazwisko, funkcja), a w przypadku odwołania od decyzji komendanta hufca, chorągwi albo Naczelnika ZHP - wskazanie władzy wydającej zaskarżaną decyzję, jej daty oraz innych cech identyfikujących;
 - 5) rozstrzygnięcie sądu, w tym, w przypadku postępowania w sprawie wniosku o ukaranie albo odwołania od decyzji o ukaraniu, rozstrzygnięcie w sprawie winy, a w przypadku jej uznania także wskazanie naruszonych przepisów lub zasad oraz rozstrzygnięcie w sprawie kary;
 - 6) własnoręczne podpisy członków zespołu orzekającego, przy czym w uzasadnionych przypadkach, w szczególności wówczas, gdy rozprawa odbywa się z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej, bądź gdy odroczone ogłoszenie orzeczenia stosownie do treści ust. 3, orzeczenie może być sporządzone w formie, o której mowa w § 18 ust. 4.
2. Przewodniczący zespołu orzekającego ogłasza stronom orzeczenie bezpośrednio po podjęciu rozstrzygnięcia, podając także motywy uzasadnienia oraz poucza strony o możliwości i terminie zgłoszenia wniosku o sporządzenie pisemnego uzasadnienia oraz, jeżeli jest to dopuszczalne, o trybie i terminie wniesienia odwołania.
3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach ogłoszenie orzeczenia może być odroczone do 14 dni od dnia zamknięcia rozprawy, przy czym termin, forma i miejsce ogłoszenia powinny być podane na rozprawie.
4. Orzeczenie staje się prawomocne w dniu następnym po bezskutecznym upływie terminu przewidzianego na wniesienie odwołania.

5. Orzeczenie wręcza się stronom niezwłocznie po jego ogłoszeniu lub wysyła nie później niż w terminie 7 dni od daty jego ogłoszenia.

§ 44

[Uzasadnienie orzeczenia]

1. Pisemne uzasadnienie orzeczenia sporządza się na wniosek strony, wniesiony w nieprzekraczalnym (zawitym) terminie 7 dni od daty ogłoszenia lub otrzymania orzeczenia. Wniosek taki można zgłosić także bezpośrednio po wysłuchaniu orzeczenia. Pisemne uzasadnienie orzeczenia sporządza się również bez wniosku strony w przypadku wniesienia odwołania od orzeczenia oraz w sytuacji, o której mowa w § 55 ust. 2 pkt 3.
2. Uzasadnienie sporządza i podpisuje przewodniczący zespołu orzekającego, a jeżeli zgłosił on zdanie odrębne, uzasadnienie sporządza i podpisuje wskazany przez niego inny członek zespołu orzekającego.
3. Uzasadnienie orzeczenia powinno zawierać:
 - 1) opis ustalonego stanu faktycznego;
 - 2) wskazanie, jakie zarzuty sąd uznał za udowodnione lub nieudowodnione, na jakich dowodach się oparł i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych;
 - 3) przytoczenie przepisów i okoliczności, które sąd miał na względzie przy rozstrzygnięciu sprawy.
4. Uzasadnienie orzeczenia wysyła się stronom w terminie 14 dni od daty otrzymania wniosku o jego sporządzenie.

Rozdział 5

ODWOŁANIA OD ORZECZEŃ

§ 45

[Złożenie odwołania]

1. Stronom przysługuje odwołanie wyłącznie od orzeczenia w postępowaniu dyscyplinarnym (w sprawie wniosku o ukaranie).
2. W odwołaniu strona może zaskarżyć całe orzeczenie lub jego część.
3. Odwołanie wnosi się w nieprzekraczalnym (zawitym) terminie 14 dni od daty doręczenia orzeczenia, a jeżeli strona zażądała uzasadnienia - w terminie 14 dni od daty doręczenia uzasadnienia.
4. Odwołanie wnosi się do sądu odwoławczego za pośrednictwem sądu, który wydał orzeczenie.
5. Odwołanie powinno zostać sporządzone zgodnie z zasadami określonymi w § 26 ust. 1 i 2, a ponadto zawierać oznaczenie zaskarżonego orzeczenia, związane przedstawienie zarzutów oraz wnioski. Pełnomocnictwo do reprezentowania strony w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji zachowuje ważność także w postępowaniu przed sądem odwoławczym, o ile nie jest to sprzeczne z treścią tego pełnomocnictwa.
6. Odwołanie składa się w formie, o której mowa w § 27.

§ 46

[Czynności po złożeniu odwołania]

1. Przewodniczący sądu pierwszej instancji po stwierdzeniu, że odwołanie zostało wniesione we właściwym terminie, przekazuje niezwłocznie akta sprawy sądowi odwoławczemu, o czym zawiadamia strony.
2. Przewodniczący sądu pierwszej instancji wydaje postanowienie o odmowie przyjęcia odwołania, jeżeli zostało wniesione po upływie terminu lub przez osobę nieuprawnioną. Na wydane postanowienie przysługuje zażalenie.
3. Przewodniczący sądu pierwszej instancji może, na wniosek strony, przywrócić termin do wniesienia odwołania, jeżeli zwłoka jest usprawiedliwiona i nie została zawiniona przez osobę składającą odwołanie.

§ 47

[Wszczęcie postępowania w drugiej instancji]

1. Przewodniczący sądu odwoławczego dokonuje oceny zgodności wniesionego odwołania z przepisami niniejszego regulaminu i w terminie 21 dni od daty otrzymania odwołania wydaje postanowienie o:
 - 1) wszczęciu postępowania;
 - 2) odmowie wszczęcia postępowania.
2. Stronie wnoszącej odwołanie przysługuje zażalenie na postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania.
3. W przypadku wydania postanowienia o wszczęciu postępowania, przewodniczący sądu wydaje zarządzenie o wyznaczeniu zespołu orzekającego, w tym jego przewodniczącego. Członkiem zespołu nie może być członek sądu, który już orzekał w tej sprawie, z zastrzeżeniem ust. 4.
4. Członek zespołu orzekającego, który uchylił zaskarżone orzeczenie i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia przez sąd pierwszej instancji, może być ponownie powołany w skład zespołu orzekającego, rozpatrującego odwołanie od ponownego orzeczenia sądu pierwszej instancji.
5. Przepisy § 32 ust. 2-7 oraz § 33 stosuje się odpowiednio.

§ 48

[Postępowanie dyscyplinarne w drugiej instancji]

1. Termin i miejsce rozprawy, podczas której sąd rozpatruje odwołanie od orzeczenia, wyznacza przewodniczący zespołu orzekającego.
2. Przepisy § 37 ust. 2 i 4-13 stosuje się odpowiednio.
3. Podczas rozprawy sąd zapewnia stronom możliwość składania wyjaśnień, oświadczeń i wniosków, zadawania pytań oraz wypowiedzania się co do wniosków pozostałych stron i zebranych w sprawie dowodów.
4. Jeżeli odwołanie wniosły obie strony, jako pierwsza głos zabiera zawsze strona, która składała wniosek o ukaranie.
5. W części wstępnej rozprawy, po sprawdzeniu przez sąd obecności uczestników, przewodniczący lub inny członek zespołu orzekającego przedstawia przebieg

dotychczasowego postępowania i treść zaskarżonego orzeczenia oraz przytoczone w odwołaniu zarzuty i wnioski.

6. W części zasadniczej rozprawy:

- 1) strona przedstawia wniesione przez siebie odwołanie, a w razie nieobecności tej strony odwołanie jest przedstawiane przez sąd;
- 2) druga strona postępowania może przedstawić oświadczenie odnoszące się do istoty odwołania;
- 3) sąd może także przeprowadzić uzupełniające postępowanie dowodowe na zasadach przewidzianych w niniejszym Regulaminie dla postępowania prowadzonego przez sąd pierwszej instancji.

7. W części końcowej rozprawy sąd udziela głosu kolejno stronie wnoszącej odwołanie, obrońcy i drugiej stronie postępowania.

8. Po wysłuchaniu głosów stron w części końcowej sąd zamyka rozprawę.

9. Przepisy § 39, § 40, § 43 i §44 stosuje się odpowiednio.

§ 49

[Orzeczenie w drugiej instancji]

1. Po rozpatrzeniu odwołania sąd odwoławczy wydaje orzeczenie, w którym:

- 1) utrzymuje w mocy zaskarżone orzeczenie;
- 2) zmienia zaskarżone orzeczenie, stosując odpowiednio przepisy § 40 ust. 7;
- 3) uchyla zaskarżone orzeczenie i postanawia o umorzeniu postępowania;
- 4) uchyla zaskarżone orzeczenie i przekazuje sprawę do ponownego rozpatrzenia przez sąd pierwszej instancji, udzielając temu sądowi niezbędnych wytycznych.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 4 przewodniczący sądu pierwszej instancji wyznacza zespół orzekający, jednakże w jego skład nie mogą być wyznaczeni członkowie sądu, którzy już orzekali w tej sprawie.

§ 50

[Zwrot akt sprawy]

Po zakończeniu postępowania akta sprawy są niezwłocznie przekazywane do sądu pierwszej instancji.

Rozdział 6

PRZEPISY SZCZEGÓLNE

§ 51

[Prawomocność i wykonanie orzeczenia]

1. Prawomocne orzeczenie sądu harcerskiego podlega niezwłocznemu wykonaniu.
2. Jeżeli została orzeczona kara wykluczenia z ZHP, członkostwo w ZHP wygasa z dniem uprawomocnienia się orzeczenia.
3. Jeżeli orzeczenie kary pozbawienia części lub całości praw członkowskich, w tym zakazu pełnienia określonych funkcji, obejmuje zakaz pełnienia funkcji we władzach ZHP, mandat członka władzy wygasa z dniem uprawomocnienia się orzeczenia.
4. Decyzja o zawieszeniu obwinionego w prawach członka ZHP lub w pełnieniu określonych funkcji w ZHP wygasa z upływem terminu zawieszenia albo:
 - 1) z chwilą uprawomocnienia się postanowienia, o którym mowa w § 29 ust. 1 pkt 3;
 - 2) z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia sądu harcerskiego;
 - 3) z chwilą wydania postanowienia, o którym mowa w § 40 ust. 4 pkt 3;
 - 4) z chwilą uprawomocnienia się postanowienia, o którym mowa w § 40 ust. 6;
 - 5) z chwilą wydania orzeczenia, o którym mowa w § 40 ust. 7 pkt 2-3 w związku z § 40 ust. 8 pkt 2.

§ 52

[Ogłoszenie orzeczenia]

1. Przewodniczący sądu przesyła orzeczenie niezwłocznie po jego uprawomocnieniu właściwemu komendantowi hufca, komendantowi chorągwi lub Naczelnikowi ZHP, zgodnie z ust. 2 - celem publikacji.
2. Publikacji orzeczenia w najbliższym rozkazie dokonuje:
 - 1) komendant hufca, komendant chorągwi lub Naczelnik ZHP, który w momencie złożenia wniosku lub odwołania do sądu był właściwy ze względu na przydział służbowy osoby, w sprawie której wydano orzeczenie;
 - 2) komendant hufca, komendant chorągwi lub Naczelnik ZHP właściwy ze względu na przydział służbowy osoby, w sprawie której wydano orzeczenie w dniu uprawomocnienia orzeczenia;
 - 3) Naczelnik ZHP, jeżeli osoba, w sprawie której wydano orzeczenie, była członkiem władz naczelnych;
 - 4) właściwy komendant chorągwi - jeżeli osoba, w sprawie której wydano orzeczenie, była członkiem władz chorągwi;
 - 5) komendant hufca, komendant chorągwi lub Naczelnik ZHP, od którego decyzji złożono odwołanie lub który dokonał zawieszenia w prawach członka lub pełnieniu określonych funkcji,
 - 6) Naczelnik ZHP, jeśli orzeczono karę wykluczenia z ZHP - z podaniem przydziału służbowego ukaranego (w takim przypadku orzeczenie i ewentualne uzasadnienie orzeczenia sąd przesyła do wiadomości NSH ZHP).

W sytuacjach, o których mowa w punktach 1-4, orzeczenie podlega publikacji bez względu na rozstrzygnięcie sądu.

3. Zespół orzekający wydając orzeczenie, może dodatkowo nałożyć obowiązek ogłoszenia orzeczenia także w rozkazie Naczelnika ZHP lub innego komendanta niż określony w ust. 2, jeżeli uzna, że jest to zasadne z uwagi na rodzaj i miejsce pełnionej przez ukaranego funkcji. W takiej sytuacji przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio.
4. Publikacji w rozkazie podlega pełna treść orzeczenia, chyba że sąd w orzeczeniu wskaże inaczej.
5. Właściwy komendant lub Naczelnik ZHP, po wykonaniu kary, o którym mowa § 53 albo po wydaniu rozkazu, o którym mowa w ust. 2, niezwłocznie informuje o tym sąd, który przesłał orzeczenie. Do informacji dołącza się kopię lub wyciąg z odpowiedniego rozkazu. Właściwy sąd dołącza otrzymane dokumenty do akt sprawy.
6. Przepisy niniejszego paragrafu stosuje się także do publikacji postanowień, o których mowa w § 40 ust. 4 i 5.

§ 53

[Wykonanie orzeczenia]

1. Komendant albo Naczelnik ZHP właściwy ze względu na przydział służbowy osoby ukaranej w momencie uprawomocnienia się orzeczenia dołącza orzeczenie do systemu ewidencyjnego.
2. Komendant hufca, chorągwi, Naczelnik ZHP lub osoba kierująca jednostką organizacyjną dokonuje zwolnienia z funkcji, której zakaz pełnienia został orzeczony.
3. W przypadku orzeczenia uchylającego zaskarżoną decyzję właściwy komendant lub Naczelnik ZHP niezwłocznie podejmuje nową decyzję, uwzględniającą treść orzeczenia sądu i ogłasza ją w rozkazie.

§ 54

[Zatarcie kary]

1. Kara upomnienia albo nagany ulega zatarcu po upływie 2 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o ukaraniu.
2. Kara pozbawienia praw członkowskich ulega zatarcu po upływie 4 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o ukaraniu.
3. Zatarcie kary oznacza, że informacja o ukaraniu zostaje usunięta z systemu ewidencyjnego i nikt w żadnych okolicznościach nie może powoływać się na fakt wymierzenia tej kary.
4. Osobie, której wymierzono karę wykluczenia z ZHP, przysługuje prawo ponownego ubiegania się o członkostwo w ZHP po okresie co najmniej 4 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o ukaraniu, albo orzeczenia o uznaniu winy, w sytuacjach, o których mowa w § 55.

§ 55

[Postępowanie po ustaniu członkostwa obwinionego]

1. Postępowania dyscyplinarne mogą być wszczęte lub kontynuowane także w sytuacji, gdy od momentu popełnienia przewinienia do momentu wydania orzeczenia ustało członkostwo obwinionego w ZHP, z zastrzeżeniem przepisów niniejszego paragrafu.
2. W sytuacji, o której mowa w ust. 1:
 - 1) sąd harcerski informuje obwinionego, że postępowanie będzie prowadzone z zastosowaniem przepisów Regulaminu, w tym niniejszego paragrafu oraz że przysługują mu nadal wszelkie uprawnienia strony postępowania, wynikające z postanowień niniejszego Regulaminu, jeśli oświadczy, że chce z tych uprawnień korzystać;
 - 2) w przypadku, w którym obwiniony nie złoży oświadczenia, że chce korzystać z uprawnień przysługujących mu jako stronie postępowania, sąd prowadzi postępowanie, w szczególności korespondencję, bez dalszego udziału obwinionego;
 - 3) sąd, wydając orzeczenie, orzeka wyłącznie co do uznania winy, bez orzekania o ewentualnej karze i sporządza uzasadnienie takiego orzeczenia;
 - 4) w przypadku orzeczenia z uznaniem winy, akta sprawy sąd harcerski przekazuje do NSH ZHP, celem archiwizacji z kategorią archiwalną B50.
3. W sytuacji, o której mowa w ust. 2 pkt 4, po ponownym nabyciu członkostwa przez osobę, którą sąd harcerski uznał za winną:
 - 1) ten sam sąd wznowia postępowanie wobec takiej osoby i po uzyskaniu akt sprawy z NSH ZHP, orzeka w sprawie wymiaru kary, kierując się w tym zakresie treścią uzasadnienia orzeczenia o winie;
 - 2) wznowienie postępowania możliwe jest jedynie wówczas, gdy nie doszło do upływu terminów, o których mowa w § 28 ust. 2-4.
4. Obowiązki, o których mowa w §§ 51-53 w przypadku wydania orzeczenia, o którym mowa w ust. 2 pkt 3 lub ust. 3 pkt 1, realizuje komendant albo Naczelnik ZHP właściwy ze względu na przydział służbowy osoby ukaranej w dniu popełnienia zarzucanego przewinienia, a w przypadku gdy przewinienie popełniano przez okres dłuższy niż jeden dzień - w pierwszym dniu tego okresu.

§ 56

[Wznowienie postępowania]

1. Postępowanie zakończone prawomocnym orzeczeniem może zostać wznowione, jeżeli po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe, istotne fakty lub dowody nieznane przed zakończeniem postępowania, a kara nie uległa zatarciu.
2. Wniosek o wznowienie postępowania może wnieść strona postępowania zakończonego prawomocnym orzeczeniem w ciągu 30 dni od chwili uzyskania wiadomości o przyczynie uzasadniającej wznowienie.
3. Przewodniczący sądu harcerskiego wydaje postanowienie o wznowieniu lub o odmowie wznowienia postępowania. Na postanowienie przysługuje zażalenie.
4. Sądem właściwym do przeprowadzenia wznowionego postępowania jest sąd, który rozpatrywał tę sprawę jako ostatni.

§ 57

[Sprawy nieuregulowane]

W zakresie nieuregulowanym w niniejszym Regulaminie, zespół orzekający prowadzi postępowanie według zasad, jakie uzna za właściwe, kierując się normami określonymi w § 2 ust. 3 i zasadami, o których mowa w § 11 ust. 1.

Rozdział 7

POSTĘPOWANIE W SPRAWIE WNIOSKÓW O WYDANIE WYKŁADNI STATUTU ZHP

§ 58

[Wniosek]

1. Uchwały w sprawie wykładni Statutu ZHP są podejmowane przez NSH ZHP na wniosek władzy ZHP, zespołu orzekającego sądu harcerskiego lub grupy co najmniej 5 instruktorów ZHP, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. W terminie 6 miesięcy od uchwalenia zmian w Statucie ZHP NSH ZHP dokonuje przeglądu wykładni Statutu ZHP i w razie konieczności podejmuje uchwały mające na celu dostosowanie ich treści do zmian dokonanych w Statucie ZHP.
3. Wniosek o dokonanie wykładni Statutu ZHP musi zawierać:
 - 1) oznaczenie wnioskodawcy według zasad określonych w § 26 ust. 1 i 2;
 - 2) wskazanie przepisu Statutu ZHP, którego wniosek dotyczy;
 - 3) pytanie lub opis wątpliwości związanych ze stosowaniem wskazanego przepisu Statutu ZHP oraz ewentualny opis stanu faktycznego, będącego podstawą do złożenia wniosku - wraz z własnym stanowiskiem w tej sprawie;
 - 4) podpis osoby reprezentującej władzę ZHP według zasad określonych w § 26 ust. 2 pkt 3 lub podpisy wnioskodawców.

§ 59

[Czynności po złożeniu wniosku]

1. Po otrzymaniu wniosku w sprawie wykładni Statutu ZHP Przewodniczący NSH ZHP sprawdza, czy wniosek spełnia wymogi formalne określone w niniejszym Regulaminie oraz bada, czy stosowanie przepisu Statutu, którego dotyczy wniosek, może budzić wątpliwości, a w konsekwencji, czy przepis ten wymaga wykładni. Dokonując tej oceny, Przewodniczący NSH ZHP może konsultować się z członkami NSH ZHP.
2. W przypadku stwierdzenia, że złożony wniosek, spełniający wymagania formalne, nie wymaga wykładni Statutu ZHP, Przewodniczący NSH ZHP udziela, w uzgodnieniu z członkami NSH ZHP i po akceptacji większości z nich, wyjaśnień, informując wnioskodawcę o właściwym sposobie stosowania wskazanego przepisu lub rozwiązania opisanego problemu albo o innych powodach, dla których NSH ZHP nie może podejmować uchwały w sprawie tego wniosku.

3. W przypadku stwierdzenia, że wniosek może wymagać wykładni, lecz zawiera braki formalne, uniemożliwiające rozpatrzenie wniosku, Przewodniczący NSH ZHP informuje o nich wnioskodawcę.
4. Przewodniczący NSH ZHP informuje członków sądu o działaniach, o których mowa w ust. 2 i 3 w drodze korespondencji elektronicznej lub podczas najbliższego posiedzenia NSH ZHP.
5. Wnioskodawca po otrzymaniu informacji Przewodniczącego NSH ZHP, o której mowa w ust. 3, może zgłosić zastrzeżenia i zwrócić się do NSH ZHP o rozpatrzenie wniosku. Decyzja w sprawie ponownego wniosku jest podejmowana przez NSH ZHP nie później niż podczas najbliższego posiedzenia.
6. NSH ZHP może podać do publicznej wiadomości istotę informacji, o której mowa w ust. 2, jeżeli uzna, że zawiera ona wyjaśnienia, które mogą być przydatne w prawidłowym stosowaniu Statutu ZHP.

§ 60

[Tryb pracy nad wykładnią Statutu ZHP]

1. W przypadku uznania, że wniosek o wydanie wykładni Statutu ZHP spełnia wymogi formalne, a sprawa wymaga podjęcia uchwały w sprawie wykładni, Przewodniczący NSH ZHP przedkłada członkom NSH ZHP propozycję podjęcia prac nad uchwałą w sprawie wykładni Statutu ZHP. Prace zostają podjęte, jeżeli opowie się za tym ponad połowa członków NSH ZHP, a jeżeli wniosek został przedstawiony podczas posiedzenia - ponad połowa obecnych członków NSH ZHP.
2. Jeżeli NSH ZHP zdecyduje o niepodejmowaniu prac nad uchwałą, Przewodniczący NSH ZHP udziela wnioskodawcy wyjaśnień, o których mowa w § 59 ust. 2 lub 3.
3. Prace NSH ZHP nad uchwałą w sprawie wykładni Statutu ZHP obejmują:
 - 1) wstępne uzgodnienie przez członków NSH ZHP rozstrzygnięcia merytorycznego;
 - 2) prace redakcyjne zmierzające od opracowania projektu uchwały, zawierającej sentencję określającą sposób, w jaki należy interpretować wskazane w uchwale przepisy Statutu ZHP oraz uzasadnienie, zawierające zwięzłe przedstawienie motywów, jakimi kierował się NSH ZHP, przyjmując uchwałę;
 - 3) głosowanie nad projektem uchwały w sprawie wykładni Statutu ZHP.
4. Uchwała NSH ZHP w sprawie wykładni Statutu ZHP jest niezwłocznie publikowana w Internecie na stronie ZHP, w miejscu przewidzianym do publikacji takich uchwał.

